

ÚRAD PRE REGULÁCIU SIEŤOVÝCH ODVETVÍ
REGULAČNÁ RADA

**REGULAČNÁ POLITIKA
NA REGULAČNÉ OBDOBIE 2017 - 2021**

Marec 2016

Úvod	4
1. Východiská regulačnej politiky	8
2. Regulácia v elektroenergetike	11
2.1 Ciele regulačnej politiky na nadchádzajúce regulačné obdobie	11
2.2 Priority regulačnej politiky na nadchádzajúce regulačné obdobie	11
2.3 Zhodnotenie potreby ďalšej regulácie na nadchádzajúce regulačné obdobie vrátane odôvodnenia navrhovaného rozsahu cenovej regulácie a spôsobu vykonávania cenovej regulácie v elektroenergetike	13
2.4 Rozsah cenovej regulácie pre jednotlivé regulované činnosti v elektroenergetike	21
2.5 Spôsob vykonávania cenovej regulácie pre jednotlivé regulované činnosti v elektroenergetike	32
3. Regulácia v plynárenstve	33
3.1 Ciele regulačnej politiky na nadchádzajúce regulačné obdobie	33
3.2 Priority regulačnej politiky na nadchádzajúce regulačné obdobie	34
3.3 Zhodnotenie potreby ďalšej regulácie na nadchádzajúce regulačné obdobie vrátane odôvodnenia navrhovaného rozsahu cenovej regulácie a spôsobu vykonávania cenovej regulácie v plynárenstve	36
3.4 Rozsah cenovej regulácie pre jednotlivé regulované činnosti v plynárenstve	41
3.5 Spôsob vykonávania cenovej regulácie pre jednotlivé regulované činnosti v plynárenstve	50
4. Regulácia v tepelnej energetike	51
4.1 Ciele regulačnej politiky na nadchádzajúce regulačné obdobie	51
4.2 Priority regulačnej politiky na nadchádzajúce regulačné obdobie	52
4.3 Zhodnotenie potreby ďalšej regulácie na nadchádzajúce regulačné obdobie vrátane odôvodnenia navrhovaného rozsahu cenovej regulácie a spôsobu vykonávania cenovej regulácie v tepelnej energetike	54
4.4 Rozsah cenovej regulácie pre jednotlivé regulované činnosti v tepelnej energetike	54
4.5 Spôsob vykonávania cenovej regulácie pre jednotlivé regulované činnosti v tepelnej energetike	55
5. Regulácia vo vodnom hospodárstve	59
5.1 Výroba, distribúcia a dodávka pitnej vody verejným vodovodom, odvádzanie a čistenie odpadovej vody verejnou kanalizáciou	59
5.1.1 Ciele regulačnej politiky na nadchádzajúce regulačné obdobie	59
5.1.2 Priority regulačnej politiky na nadchádzajúce regulačné obdobie	60
5.1.3 Zhodnotenie potreby ďalšej regulácie v nadchádzajúcom regulačnom období vrátane odôvodnenia navrhovaného rozsahu cenovej regulácie a spôsobu vykonávania cenovej regulácie	61
5.1.4 Rozsah cenovej regulácie pre jednotlivé regulované činnosti	62

5.1.5 Spôsob vykonávania cenovej regulácie pre jednotlivé regulované činnosti.....	62
5.2 Služby súvisiace s užívaním povrchových vôd	66
5.2.1 Ciele regulačnej politiky na nadchádzajúce regulačné obdobie	66
5.2.2 Priority regulačnej politiky na nadchádzajúce regulačné obdobie	67
5.2.3 Zhodnotenie potreby ďalšej regulácie vrátane odôvodnenia navrhovaného rozsahu cenovej regulácie a spôsobu vykonávania cenovej regulácie.....	67
5.2.4 Rozsah cenovej regulácie pre jednotlivé regulované činnosti	67
5.2.5 Spôsob vykonávania cenovej regulácie pre jednotlivé regulované činnosti.....	68
6. Regulácia kvality a analytická činnosť.....	69
6.1 Ciele regulačnej politiky na nadchádzajúce regulačné obdobie	69
6.2 Priority regulačnej politiky na nadchádzajúce regulačné obdobie	70
7. Ochrana odberateľa, povolenie na podnikanie v energetike, potvrdenie o splnení oznamovacej povinnosti a potvrdenie o registrácii	70
7.1 Ciele regulačnej politiky na nadchádzajúce regulačné obdobie	70
7.2 Priority regulačnej politiky na nadchádzajúce regulačné obdobie	71
7.3 Zhodnotenie súčasného stavu ochrany odberateľa a vydávania povolení	71
8. Kontrolná činnosť.....	72
8.1 Ciele regulačnej politiky na nadchádzajúce regulačné obdobie	72
8.2 Priority regulačnej politiky na nadchádzajúce regulačné obdobie	72
9. Medzinárodná spolupráca.....	73
Záver.....	75
Príloha k regulačnej politike.....	77

REGULAČNÁ POLITIKA NA REGULAČNÉ OBDOBIE 2017 - 2021

Úvod

Otázka energie hýbe svetom. Všetky súčasné polemiky o trvalo udržateľnom rozvoji sa krútia okolo zabezpečenia dostatku energie. Energia je fenomén, bez ktorého nie je možné uvažovať o napredovaní spoločnosti v akejkoľvek oblasti.

V súčasnom globalizovanom svete je ťažko predstaviteľné, že by sa táto otázka mohla riešiť výlučne na ostrovne ohraničenom geopolitickom priestore. Rovnako však nie je možné, aby dostupnosť energie a jej cena bola manažovaná z jedného centra, bez ohľadu na špecifiká daného štátu.

Veľmi plasticky sa táto dilema prejavila na začiatku globálnej hospodárskej a finančnej krízy v roku 2008 a možno povedať, že sa ju doteraz nepodarilo vyriešiť. Logicky sa preto vyhrotila otázka o potrebe štátnej regulácie v energetickom sektore aj v ďalšej budúcnosti. V čase vrcholiacej krízy sa tlak na úplné zrušenie regulácie stupňoval zo všetkých strán. Úrad pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „úrad“), ako národný regulačný orgán, nekomentoval a nereagoval na rozličné útoky a úsilia o ovplyvňovanie, pretože jeho úlohou je zachovať si nezávislosť voči politikom i energetickým podnikom.

Úrad podľa odseku 45 preambuly smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2009/72/ES z 13. júla 2009 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou, ktorou sa zrušuje smernica 2003/54/ES „...Členské štáty by mali zabezpečiť, aby odberatelia elektriny v domácnosti, a pokiaľ to členské štáty považujú za vhodné, aj malé podniky, mali právo byť zásobovaní elektrinou stanovenej kvality za jasne porovnateľné, transparentné a primerané ceny...“ a podľa odseku 47 preambuly smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/73/ES z 13. júla 2009 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom, ktorou sa zrušuje smernica 2003/55/ES „...Občania Únie a, ak to členské štáty uznajú za vhodné, malé podniky by mali mať možnosť využívať služby vo verejnom záujme, predovšetkým pokiaľ ide o bezpečnosť dodávok a primerané tarify...“ považoval za potrebné naďalej regulovať ceny za

dodávku elektriny a plynu pre odberateľov v domácnosti a malé podniky. Výsledkom bolo, že zatiaľ čo sa ceny elektriny a plynu v okolitých štátoch rapídne a skokovito zvyšovali, na Slovensku boli ceny stabilizované, nemenili sa prakticky počas šiestich rokov a v poslednom období majú trvalo klesajúci trend a ovplyvňované sú len trhovými cenami komodít elektriny a plynu. Je však potrebné zdôrazniť skutočnosť, že regulované podniky mali zabezpečenú úhradu všetkých nákladov, dostatočný objem prostriedkov na investície a primeraný zisk, ktorý je porovnateľný s tým v okolitých štátoch.

Úrad výrazne posilnil svoju autonómnú cestu v súlade s požiadavkami Európskou úniou prijatého tzv. 3. energetického balíčka v roku 2009. Na základe implementácie smerníc tohto energetického balíčka Národná rada Slovenskej republiky prijala v septembri 2012 novú primárnu legislatívu, a to zákon č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach (ďalej len „zákon o regulácii“) a zákon č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o energetike“). Oba zákony priniesli výrazný posun v ochrane účastníkov trhu, ako aj v posilnení nezávislosti a kompetencií úradu.

Nová primárna a na ňu nadväzujúca sekundárna legislatíva úradu sa mohla lepšie zamerať na vytvorenie podmienok na zapojenie Slovenska do jednotných európskych trhov s elektrinou a zemným plynom a prípravu regulovaných subjektov a spotrebiteľov na tieto zmeny. Zmeny sa neobmedzili len na oblasť implementácie právnych predpisov Európskej únie, ale zaviedli do legislatívy ustanovenia, ktoré vznikli na základe praxe v špecifických podmienkach Slovenska.

Na základe nových regulačných právomocí voči účastníkom trhu s elektrinou a plynom sa úrad zameriava na nástroje optimalizácie nákladov vstupujúcich do sieťových poplatkov, aby tak ceny energií na Slovensku boli pre podnikateľov v elektroenergetike a plynárenstve motivujúce na rozvoj sietí a kvalitu dodávky elektriny a plynu a zároveň boli pre obyvateľstvo sociálne akceptovateľné. V súčasnosti úrad voči regulovaným subjektom preferuje stimulačné metódy, ktoré ich nútia znižovať vlastné straty a ktoré zaručujú zisk len pri reálne efektívnom podnikaní a nie kompenzovaním svojich chýb a nedostatkov neustálym zvyšovaním cien.

Slovenská republika ako člen Európskej únie je neustále konfrontovaná s požiadavkami niektorých účastníkov trhu s energiou a lobistických kruhov na úplnú dereguláciu cien. Možno však zodpovedne konštatovať, že požiadavka predbieha udalosti a možnosti tvoriaceho sa

jednotného európskeho trhu. Aj napriek tomu úrad tieto úsilia sleduje a vyhodnocuje v spolupráci s okolitými štátmi.

Celý doterajší vývoj energetiky zatiaľ nepreukázal takú mieru vyspelosti účastníkov trhu, ktorá by eliminovala pokušenie dodávateľov s najväčším podielom na trhu na zneužitie svojho postavenia na úkor odberateľov. Dôkaz podal rok 2012, keď bola zrušená regulácia cien energie pre malé podniky a ceny energie stúpili okamžite. Je viac ako isté, že po zrušení regulácie by za súčasného stavu nasledoval nekontrolovateľný nárast cien, ktorý by pre niektoré vrstvy obyvateľstva posunul elektrinu a plyn do kategórie luxusu.

V Slovenskej republike sú vytvorené všetky podmienky na hospodársku súťaž. Úrad určuje maximálne ceny, ktoré zohľadňujú všetky náklady a primeraný zisk. Tieto ceny môže každý dodávateľ dobrovoľne znížiť. Faktom však je, že doteraz žiaden dodávateľ v regulovanom segmente dodávky pre zraniteľných odberateľov nikdy dobrovoľne neznížil ceny elektriny, plynu ani tepla, ak cena komodít na trhoch klesla.

Bolo potrebnej veľa námahy, osobných rokovaní a vysvetľovania v orgánoch Európskej komisie, aby sa vytvoril objektívnejší obraz o praktickej realizácii regulačnej politiky v Slovenskej republike. Prednedávnom sa úradu dostalo patričného zadosťučinenia, keď predstavitelia DG ENER Európskej komisie konštatovali, že regulácia na Slovensku sa uskutočňuje podľa pravidiel Európskej únie a úrad uplatňuje len štandardné a transparentné postupy. Zároveň ocenili metódu určenia maximálnej ceny elektriny a plynu, ktorá vytvára vhodné podmienky na tvorbu cien voľnou súťažou dodávateľov. Úrad túto metódu preferuje pred priamymi ad hoc zásahmi do fungovania trhu.

Regulačná politika čerpá z pozitív minulých dokumentov, snaží sa vyvarovať nedostatkov, ktoré bolo potrebné eliminovať a využiť najlepšie praktiky, ktoré sú všeobecne akceptovateľné v Slovenskej republike a aj v členských štátoch Európskej únie.

Regulačnú politiku prijíma podľa § 6 ods. 3 písm. a) a podľa § 8 ods. 4 zákona o regulácii Regulačná rada. Dokument je záväzný pre všetkých účastníkov trhu. Podľa neho bude úrad postupovať v regulácii v sieťových odvetviach počas regulačného obdobia.

Regulačnú politiku je potrebné vnímať ako základný rámec pre vývoj v sieťových odvetviach. Jej návrh rešpektuje aktuálny stav na trhu v podmienkach Európskej únie, výsledky konzultačných procesov vedených Slovenskom a EK. Regulačná politika je dokument, ktorý bude reflektovať vývoj v Európskej únii, najmä v súvislosti s tvorbou Energetickej únie. Zmeny v regulačnej politike môžu byť vykonané v súlade s ustanoveniami § 8 ods. 8 zákona o regulácii.

Uvedomujúc si naliehavosť a dôležitosť regulačnej politiky, úrad z vlastnej iniciatívy oslovil ministerstvá, rozhodujúce regulované subjekty, odborárov, profesijné združenia, zväzy a orgány samosprávy s požiadavkou o ich názory na návrh novej regulačnej politiky. Regulačná politika bola vytvorená na základe dlhodobého a neformálneho dialógu, ktorý trval od marca 2015 a ukončený bol oficiálnym verejným medzirezortným pripomienkovým konaním. Regulačná rada sa dôsledne zaoberala všetkými pripomienkami, ktoré účastníci neformálneho dialógu a pripomienkového konania predložili a po starostlivom zvážení racionálne názory zapracovala do výsledného znenia regulačnej politiky. Taktiež boli do regulačnej politiky zapracované názory Európskej komisie, o ktoré Regulačná rada požiadala. Regulačná politika bola podľa zákona o regulácii predložená na posúdenie jej súladu so zámermi energetickej politiky Ministerstvu hospodárstva Slovenskej republiky ako aj so zámermi vodohospodárskej politiky Ministerstvu životného prostredia Slovenskej republiky. Výsledkom procesu posúdenia je skutočnosť, že regulačná politika ako stratégia, ktorá upravuje vykonávanie regulácie počas určeného regulačného obdobia je v súlade so zámermi energetickej politiky ako aj vodohospodárskej politiky.

Regulačná rada na základe skúseností z predchádzajúceho regulačného obdobia, ktorého dĺžka zabezpečovala podmienky na stabilný regulačný rámec umožňujúci zohľadniť nevyhnutné dlhodobé investície do sústav a sietí pre regulované subjekty, ako aj predvídateľnosť a stabilitu cien pre dodávateľov a odberateľov energií, prostredníctvom tohto dokumentu určuje, že **d’alšie regulačné obdobie bude mať dĺžku 5 rokov, a to od 1. januára 2017 do 31. decembra 2021.**

1. Východiská regulačnej politiky

Rozhodujúcim východiskom na nadchádzajúce regulačné obdobie sú záväzné právne predpisy Európskej únie v oblasti energetiky (nariadenia a smernice), ktorými sa do právneho poriadku Slovenskej republiky implementoval tzv. 3. energetický balíček, ako aj skúsenosti z vykonávania cenovej a vecnej regulácie v predchádzajúcom regulačnom období rokov 2012 až 2016.

Zároveň je nutné byť pripravený na zmeny generované veľkou turbulentnosťou vonkajšieho politického a ekonomického prostredia, závermi parížskej klimatickej konferencie a konečnou podobou Energetickej únie. Úrad bude v regulačnom období rokov 2017 až 2021 zabezpečovať aj úlohy v oblasti implementácie cieľov Energetickej únie.

Aj v regulačnom období rokov 2017 až 2021 bude pre úrad záväzná úloha zabezpečiť transparentnú, nediskriminačnú a efektívnu hospodársku súťaž v sieťových odvetviach s dôrazom na ochranu odberateľa, jeho práv a v neposlednom rade aj zlepšenie postavenia podnikateľského sektora a jeho konkurencieschopnosti v kontexte s vývojom energetického trhu. Vzhľadom na neustály vývoj európskej energetickej legislatívy (koncept Energetickej únie, riešenie energetickej chudoby, ochrana zraniteľných odberateľov, regulácia kvality, energetická efektívnosť, metodika regulácie, výkazníctvo a štatistika v oblasti energetiky a pod.) pretrvávajú potreba súladu národnej legislatívy s predpismi a cieľmi Európskej únie berúc do úvahy najmä potreby intenzifikácie rozvoja energetického trhu, optimalizáciu podpory podnikateľského prostredia a primeranú ochranu odberateľov vo všetkých segmentoch.

Významné miesto v regulačnej politike je venované ochrane zraniteľných odberateľov energií. Za uvedeným účelom bude úrad v regulačnom období rokov 2017 až 2021 zabezpečovať úlohy implementácie cieľov Európskej únie v oblasti ochrany odberateľov energií vrátane ochrany tých odberateľov, ktorí spĺňajú podmienky energetickej chudoby.

Dôležitou úlohou je zabezpečiť primerané ceny energií pre priemyselných odberateľov tak, aby boli zachované transparentné a nediskriminačné regulačné princípy a aby neexistovali krížové dotácie. Týmto spôsobom je podporená konkurencieschopnosť slovenskej ekonomiky a podnikateľov.

Od nadobudnutia účinnosti nového zákona o regulácii a nového zákona o energetike prešli viac ako tri roky. Z ich praktickej realizácie úrad získal skúsenosti. Na ich základe v nadchádzajúcom regulačnom období úrad považuje za potrebné prehodnotiť niektoré ustanovenia právnych predpisov. Prvoradé je, aby právne predpisy boli zrozumiteľnejšie a aby boli jednoznačne uplatniteľné v praxi, čím sa zabráni rôznym nejasným a nejednoznačným výkladom. Týka sa to najmä tepelnej energetiky, vodného hospodárstva a výkonu pôsobnosti týkajúcej sa zákona č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Úrad bude v novom regulačnom období predkladať námety na úpravu príslušných zákonov a vykonávacích právnych predpisov s dôrazom na naplnenie cieľov regulačnej politiky a aj na posilnenie jeho právomocí.

Úrad bude pri preberaní európskych aktov do právneho poriadku Slovenskej republiky v oblasti týkajúcej sa sieťových odvetví aktívne spolupracovať s príslušnými orgánmi, ako aj dbať o aktívnu spoluprácu s orgánmi Európskej komisie pri tvorbe európskej energetickej legislatívy. Z tohto hľadiska vidí úrad ciele a priority v legislatívnej oblasti nasledovne.

Ciele regulačnej politiky na nadchádzajúce regulačné obdobie

1. Vytvárať v spolupráci s ostatnými členskými štátmi Európskej únie podmienky na zvyšovanie bezpečnosti dodávok elektriny a plynu.
  2. Zabezpečiť vhodnými regulačnými metódami primerané ceny pre všetkých odberateľov s dôrazom na ochranu zraniteľných odberateľov a zabezpečenie konkurencieschopnosti priemyselných odberateľov.
  3. Optimalizovať podporu výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnou kombinovanou výrobou pri zohľadnení nových kritérií na zníženie finančnej záťaže a primeranosti dopadov na koncové ceny energií.
  4. Dosiahnuť správne vnímanie regulácie s dôrazom na fakt, že regulácia sa vykonáva v súlade s pravidlami Európskej únie a vždy zabezpečuje pokrytie všetkých nákladov a primeraný zisk.
  5. Rozvíjať vzájomnú spoluprácu krajín V 4 s cieľom dosiahnuť vedúcu pozíciu a motivovať aj iné členské štáty Európskej únie na riešenie spoločných záujmov v danej oblasti.
- Napomáhať používaním vhodných regulačných metód riešeniu problematiky energetickej chudoby.

Priority regulačnej politiky na nadchádzajúce regulačné obdobie

1. Spolupracovať v rámci Európskej únie v oblasti elektroenergetiky, plynárenstva a tepelnej energetiky pri koncipovaní cieľov Energetickej únie, najmä v oblasti zabezpečenia vysokého štandardu ochrany odberateľa a energetickej efektívnosti.
2. Sústavne sledovať a vyhodnocovať vplyv všetkých regulovaných cien na všetkých účastníkoch trhu s elektrinou a plynom.
3. Sledovať plnenie povinností vyplývajúcich z oddelenia prevádzkovateľa prenosovej sústavy a prevádzkovateľa prepravnej siete.
4. Vytvoriť podmienky pre zavedenie systému uzatvárania zmlúv o plnení nadštandardov kvality na báze neregulovaných a bilaterálnych zmlúv.
5. Posilňovať cezhraničnú spoluprácu v procese vytvorenia jednotného európskeho trhu s elektrinou a plynom na báze vzájomnej výhodnosti.
6. V rámci Európskej komisie a Agentúry pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky (ACER) sa aktívne zapájať do aktivít, ktoré sú spoločné a konzistentné s cieľmi Európskej únie.
7. Neustále zlepšovať činnosť úradu v posilňovaní transparentného prístupu tvorby a prijímania všeobecne záväzných právnych predpisov.
8. Aktívne spolupracovať pri riešení ochrany odberateľov spĺňajúcich podmienky energetickej chudoby.
9. Vyvíjať neustále úsilie vo vzťahu k jednotnému zberu a spracovaniu údajov o cenách energií a ich zložiek v Európskej únii a členských štátov Regionálneho združenia regulátorov energetiky (ERRA).
10. Usilovať sa o zabránenie zneužívania kompetencií obcí v oblasti stanovovania podmienok pre regulované subjekty pri uplatňovaní ustanovení zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov súvisiacich s povrchovými úpravami komunikácií po stavebných zásahoch.

2. Regulácia v elektroenergetike

2.1 Ciele regulačnej politiky na nadchádzajúce regulačné obdobie

1. Optimalizovať tarifnú štruktúru v celom elektroenergetickom sektore, zabezpečovať podmienky na vytvorenie nových tarifných produktov, ktoré budú motivovať odberateľov na zvyšovanie úspor a tým znižovanie koncovej spotreby a nákladov na elektrinu.
2. Vytvoriť podmienky na zavádzanie kreditných meracích systémov tam, kde je to ekonomicky výhodné a prispeje to zároveň k riešeniu problematiky energetickej efektívnosti a energetickej chudoby.
3. Stimulovať a vhodnými metódami v súlade s najlepšimi praktikami Európskej únie podporovať rozvoj distribuovanej výroby elektriny, hlavne v oblasti lokálnych inštalácií obnoviteľných zdrojov energie tak, aby nedochádzalo k negatívnym vplyvom na ceny pre koncových odberateľov elektriny. Podporovať možnosti čiastočnej decentralizácie poskytovania podporných služieb v tomto segmente tak, aby na báze ekonomicky realizovateľných riešení bol zabezpečený rozvoj obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby.
4. Trvale sa usilovať o odstraňovanie bariér v obchodovaní s elektrinou, podporovať výstavbu nových vedení za účelom zvýšenia cezhraničných prenosových kapacít za predpokladu vzájomnej výhodnosti a aktívne napomáhať plneniu zámerov Európskej únie na vytvorenie jednotného trhu s elektrinou a posilnenie bezpečnosti dodávok.
5. Sledovať a vyhodnocovať efektívnosť, primeranosť realizovaných investícií, rekonštrukcií, modernizácií, efektívnosť a primeranosť nákladov na všetky regulované činnosti.
6. Vyvíjať neustále úsilie k zabezpečovaniu jednotného zberu a spracovaniu údajov o cenách elektriny a jej zložiek v rámci celej Európskej únie a členských štátov ERRA.

2.2 Priority regulačnej politiky na nadchádzajúce regulačné obdobie

1. Transparentnými, overenými a účinnými metódami regulácie zabezpečovať znižovanie rizík porušovania hospodárskej súťaže, znemožniť zneužívať postavenie subjektov s najväčším podielom na trhu a súčasne zvyšovať ochranu koncových odberateľov.
2. Poskytovať pomoc pri zabezpečovaní a rozvíjaní efektívnej spolupráce medzi úradom a ostatnými orgánmi štátnej správy v oblasti kontroly dodržiavania transparentnosti a nediskriminačného správania sa na trhu s elektrinou a v prístupe tretích strán do sústav.

3. Spolupracovať pri riešení problematiky odberateľov spĺňajúcich podmienky energetickej chudoby využívaním najlepších praktík Európskej únie.
4. Používať transparentné a spravodlivé metódy regulácie na zabezpečenie bezpečnej a spoľahlivej dodávky elektriny v požadovanom množstve a kvalite pri primeraných nákladoch.
5. V úsilí o znižovanie sieťových poplatkov v elektroenergetike dôsledne sledovať a kontrolovať tzv. SLA a outsourcingové zmluvy, aby sa obmedzili výlučne na aktivity, ktoré regulované subjekty vykonávajú výnimočne a nemôžu ich zabezpečiť vlastnými silami.
6. Vytvoriť podmienky na zjednotenie distribučných poplatkov na časti vymedzeného územia (jednotná cena distribúcie na celom území Slovenskej republiky).
7. V maximálnej miere vytvárať podmienky na používanie optimálnych modelov podpory výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov energie, výroby elektriny z domáceho uhlia a vysoko účinnej kombinovanej výroby elektriny a tepla tak, aby negatívne neovplyvňovali ceny elektriny pre koncového odberateľa elektriny a minimalizovali sa negatívne environmentálne vplyvy.
8. Sústavne sledovať, vyhodnocovať a aktualizovať vplyvy pre všetkých účastníkov trhu v oblasti zavádzania inteligentných meracích systémov (ďalej len „IMS“).
9. Sledovať a vyhodnocovať vplyv regulovaných cien a poplatkov na všetkých účastníkov trhu a ich optimalizáciou, stabilizáciou a predvídateľnosťou zabezpečiť primeranosť cien elektriny pre všetkých účastníkov trhu a konkurencieschopnosť priemyselných odberateľov.
10. Každoročne sledovať, vyhodnocovať a zverejňovať spotrebu koncových odberateľov elektriny.
11. Permanentne analyzovať vplyv veľkých odberateľov s vyrovnaným charakterom odberu na bezpečnosť a stabilitu sústav.
12. Vhodnými regulačnými nástrojmi stimulovať regulované subjekty k plneniu štandardov kvality a vytvárať podmienky na uzatváranie zmlúv o nadštandardnej kvalite na báze dobrovoľnosti za neregulované ceny.
13. Trvale brániť zneužívaniu „inštitútu“ dodávateľa poslednej inštancie.
14. Permanentne vyhodnocovať a optimalizovať pravidlá na výber dodávateľa poslednej inštancie a na vyhlásenie režimu dodávky poslednej inštancie tak, aby bol minimalizovaný vplyv na ostatných účastníkov trhu.

15. Zabezpečiť transparentnosť a účinnými a spravodlivými metódami regulácie znižovať riziká zneužívania postavenia prevádzkovateľov miestnych distribučných sústav s cieľom ochrany odberateľov elektriny pripojených do týchto sústav.
16. Pravidelne kontrolovať a identifikovať majetok elektroenergetických podnikov (v ich vlastníctve alebo prenájme), vrátane posúdenia, akým podielom je využívaný na zabezpečenie regulovaných činností.
17. Trvale vytvárať podmienky na znižovanie administratívnej náročnosti v sieťových odvetviach pre všetkých účastníkov trhu s elektrinou.
18. Sústavne vyhodnocovať a aktualizovať obchodné podmienky a ich plnenie tak, aby zodpovedali potrebám praxe a zároveň zabezpečovali efektívnu ochranu odberateľa elektriny.
19. V rámci kompetencií úradu zabezpečovať u všetkých regulovaných subjektov uplatňovanie princípov energetickej efektívnosti.
20. Sledovať a vyhodnocovať pohyby cien elektriny na trhu vrátane reakcií regulovaných subjektov na tieto zmeny.

2.3 Zhodnotenie potreby ďalšej regulácie na nadchádzajúce regulačné obdobie vrátane odôvodnenia navrhovaného rozsahu cenovej regulácie a spôsobu vykonávania cenovej regulácie v elektroenergetike

Elektroenergetika má z pohľadu Európskej únie, a samozrejme aj Slovenska, vysokú prioritu. Vstupuje do každodenného života vo všetkých oblastiach. V rámci Európskej únie sa uplatňuje vysoký štandard vo výrobe aj využívaní elektriny. Prakticky každý má prístup k elektrine, čo nemožno tvrdiť o všetkých štátoch sveta. Cieľom Európskej únie je dlhodobo zabezpečiť bezpečný, konkurencieschopný a environmentálne udržateľný trh s elektrinou. Členské štáty zo strednej a východnej Európy boli historicky v oblasti elektroenergetiky a jej infraštruktúry budované inak ako pôvodné členské štáty. Absentovali v nich najmä trhové princípy. Preto sa Európska únia prijímaním energetických balíčkov usilovala a aj usiluje o vytvorenie jednotného trhu s elektrinou a plynom v rámci vymedzeného územia. Nie vždy sa balíčky správne implementovali, nie vždy boli ich ustanovenia nastavené správne, nie vždy bol vyhodnotený a analyzovaný prínos z predošlej implementácie, avšak je potrebné povedať, že mali pozitívny vplyv na rozvoj trhu.

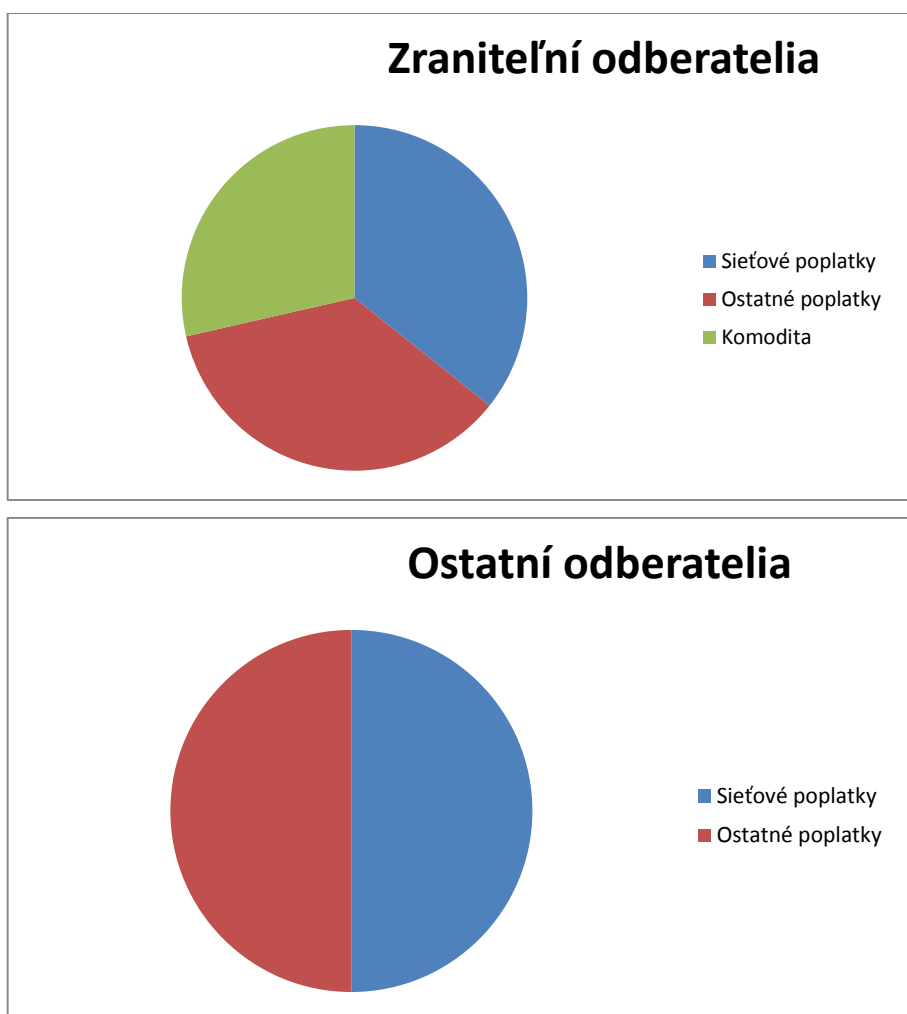
Elektroenergetika je sieťovým odvetím, v ktorom majú prevádzkovatelia elektroenergetických sústav monopolné postavenie na časti vymedzeného územia. V podmienkach Slovenskej republiky sú vytvorené všetky legislatívne podmienky na rozvoj trhu. Ten sa však rozvíja pomalšie ako sa očakávalo. Hlavnými bariérami sú predovšetkým neskúsenosť odberateľov, ich slabšia informovanosť, ale aj negatívne skúsenosti s praktikami nových dodávateľov. Plnému rozvoju trhu bráni aj úroveň príjmov obyvateľstva Slovenska, ktoré sa radí k najnižším v Európskej únii.

Nesprávnou, rozsahom nevídanou a nedostatočne pripravenou privatizáciou slovenskej energetiky v spojení s urýchlene realizovaným unbundlingom bolo zapríčinené, že ceny elektriny na Slovensku pre koncových odberateľov elektriny neúmerne vzrástli. Nie však preto, že bolo potrebné zabezpečiť nové investície na rozvoj energetickej infraštruktúry, ale z dôvodu administratívne vykonaného precenenia majetku, ktorý do cien vstupuje vo forme odpisov. Preto bolo nevyhnutné zaviesť určité mechanizmy vo forme regulácie do každého segmentu elektroenergetiky. Dobrým základom boli tzv. 1., 2. a v súčasnosti 3. energetický balíček vydaný vo forme smerníc a nariadení Európskej únie, ktoré má každý členský štát povinnosť implementovať do národnej legislatívy. Každý členský štát má isté špecifiká. Tie sú dané najmä dĺžkou sústavy, napäťovými úrovňami (napr. Slovensko je jednou z najviac elektrifikovaných krajín, 110 kV sústava je vo vlastníctve prevádzkovateľov distribučných sústav, zatiaľ čo v prevažnej väčšine ostatných štátov je vo vlastníctve prevádzkovateľov prenosových sústav). Ďalšie špecifiká sú v charaktere odberateľov, napr. na Slovensku v porovnaní s Českou republikou je nepomerne viac energeticky náročných odberateľov (hutnícky priemysel, chemický priemysel a pod.). Dôležitým faktorom je aj rozdielny energetický mix. Členské štáty majú preto rozdielny pohľad na rozsah vykonávania regulácie v elektroenergetike. Významný vplyv na elektroenergetiku a ceny energií nielen na Slovensku má nekoncepčná a urýchlene zavádzaná podpora pre obnoviteľné zdroje energie. Od začiatku neboli jasne určené pravidlá zo strany Európskej únie. Uvedené skutočnosti sú základom hodnotenia súčasného stavu regulácie v oblasti elektroenergetiky na Slovensku.

Odberateľov elektriny na Slovensku je možné rozdeliť nasledovne:

- a) zraniteľní:
  - domácnosti
  - malé podniky
- b) ostatní.

Podľa čl. 3 ods. 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/72/ES „...Členské štáty zabezpečia, aby všetci odberatelia elektriny v domácnosti, a ak to členské štáty uznajú za vhodné, aj malé podniky (konkrétne podniky s menej ako 50 zamestnancami a s ročným obratom alebo súvahou nepresahujúcou 10 miliónov EUR) využívali univerzálnu službu, teda právo na dodávku elektriny na ich území v stanovenej kvalite za primerané, jednoducho a jasne porovnateľné, transparentné a nediskriminačné ceny. Na zabezpečenie poskytovania univerzálnej služby môžu členské štáty určiť dodávateľa poslednej inštancie...“ je primeranosť a nediskriminačnú úroveň cien elektriny možné zabezpečiť transparentnou reguláciou dodávky elektriny pre tieto skupiny odberateľov. Pre ostatných odberateľov budú regulované len sieťové poplatky a ostatné poplatky súvisiace s regulovanou činnosťou.

Jednotlivé regulované činnosti vo vyššie znázornených segmentoch sú nasledovné:

Siet'ové poplatky

1. Pripojenie do prenosovej sústavy
2. Prístup do prenosovej sústavy a prenos elektriny
3. Pripojenie do distribučnej sústavy
4. Prístup do distribučnej sústavy a distribúcia elektriny
5. Poskytovanie systémových služieb
6. Straty pri prenose elektriny
7. Straty pri distribúcií elektriny

Ostatné poplatky

1. Výroba elektriny z obnoviteľných zdrojov energie
2. Výroba elektriny vyrobenej vysokoúčinnou kombinovanou výrobou
3. Výroba elektriny z domáceho uhlia na základe rozhodnutia Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky o uložení povinnosti vo všeobecnom hospodárskom záujme
4. Výkon činnosti organizátora krátkodobého trhu s elektrinou
5. Odvod do Národného jadrového fondu – neregulované úradom
6. Spotrebná daň – neregulované úradom

Komodita

Komoditu úrad nereguluje. Dodávateľ elektriny má právo nakúpiť elektrinu kdekoľvek na burze v rámci spoločného trhu Európskej únie a v plnej výške ju zohľadniť v cene dodávky pre koncového odberateľa elektriny. Úrad limituje len náklady spojené s dodávkou elektriny, a to primeraný zisk, diagram odberu a náklady na odchýlku.

V praxi to znamená, že každý dodávateľ elektriny má vo svojich nákladoch zabezpečenú úhradu spojenú s nákupom komodity, charakterom odberu a primeraný zisk. Vzhľadom na skutočnosť, že zraniteľný odberateľ nemá právo, ani možnosť obchodovať na burze, túto činnosť v rámci regulovanej činnosti – dodávky zabezpečuje namiesto neho dodávateľ elektriny. Voľná súťaž na trhu s elektrinou v segmente domácnosti a malé podniky je zabezpečená konkurenciou dodávateľov a ich snahou ponúknuť čo najvýhodnejší produkt svojim odberateľom. Úlohou úradu je dohliadať, aby súťaž prebiehala transparentne, nediskriminačne, neexistovali žiadne bariéry prístupu na trh a neuplatňovali sa nekalé praktiky.

Sieťové poplatky, ktoré podľa platnej legislatívy zobrazujú všetky oprávnené náklady na výkon regulovaných činností, obsahujú tiež objem prostriedkov, ktoré regulovaný subjekt predpokladá investovať ako aj primeraný zisk porovnateľný s okolitými štátmi resp. s členskými štátmi Európskej únie. Na účely regulačnej politiky je potrebné vysvetliť pojem a zdôvodniť nevyhnutnosť regulácie poplatkov za pripojenie do prenosovej sústavy a distribučnej sústavy. Poplatky sa platia jednorazovo vtedy, ak sa výrobca elektriny alebo odberateľ elektriny chce pripojiť do sústavy. Prevádzkovateľ prenosovej sústavy alebo prevádzkovateľ distribučnej sústavy musí vytvoriť podmienky na pripojenie. Cena za ich vytvorenie musí byť primeraná a musí zohľadňovať všetky náklady, ktoré súvisia s vytvorením podmienok a nesmie byť zároveň diskriminačná tak, ako nesmú byť diskriminačné ani podmienky. Regulácia v tomto segmente je preto nevyhnutná.

Jedným z najdôležitejších poplatkov sú poplatky za prístup do prenosovej sústavy a prenos elektriny a rovnako za prístup do distribučnej sústavy a distribúciu elektriny.

Prenosová sústava zabezpečuje vyvedenie a prenos elektriny vyrobenej v zariadeniach na výrobu elektriny na území Slovenskej republiky (napr. JEBO, EMO, Vodné dielo Gabčíkovo a pod.), ale aj dodávku pre významných odberateľov, napr. Slovalco, a.s., Duslo, a.s., OFZ, a.s., USS a prenos elektriny medzi prepojenými okolitými štátmi, teda medzi Slovenskom, Českom, Maďarskom, Poľskom a Ukrajinou. Služby prevádzkovateľa prenosovej sústavy využívajú prevádzkovatelia regionálnych distribučných sústav ako aj iné významné subjekty. Prenosová sústava musí byť svojimi technologickými zariadeniami pripravená v plnom rozsahu plniť požiadavky zákazníkov a medzinárodné štandardy. Aj v záujme Európskej únie je posilňovať dohľad nad prevádzkovateľmi prenosových sústav (TSO) tak, aby nediskriminovali žiadneho účastníka trhu alebo žiadateľa o pripojenie či zabezpečenie prenosu, ale za primerané ceny odrážajúce potrebu investícií do rozvoja sústavy, potrebu zabezpečenia úhrady všetkých prevádzkových nákladov a primeraný zisk. Je potrebné zdôrazniť, že aj investície, aj prevádzkové náklady musia byť primerané a reálne ekonomicky návratné.

Pre úplnosť treba povedať, že regulácia sa vykonáva v súlade s praktikami Európskej únie, keď sa určujú len maximálne ceny a prevádzkovateľ prenosovej sústavy vyhlasuje súťaž, v ktorej vyberá najvýhodnejšieho dodávateľa služieb. Do procesu súťaže úrad nikdy nezasahoval a ani nemá ambíciu zasahovať. Časť profitu, ktorý získa prevádzkovateľ prenosovej sústavy v tendroch, vrátane oprávneného zisku, zostáva na rozvoj prenosovej sústavy, o použití časti rozhoduje úrad, a to predovšetkým s dôrazom na optimalizáciu tarifnej štruktúry. V rámci regulačného prístupu je nevyhnutné stanovovať primeranosť oprávnených nákladov na

podporné služby, oprávnenosť ich rozsahu a taktiež verifikovať ich realizáciu vrátane cezhraničných aktivít.

Legitímnym prvkom v regulovaných poplatkoch je aj tzv. G – komponent, ktorý platia všetky zdroje pripojené do prenosovej sústavy. Poplatok je ustanovený nariadením Komisie č. 838/2010 z 23. septembra 2010, ktorým sa ustanovujú usmernenia týkajúce sa mechanizmu kompenzácie medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav a spoločného regulačného prístupu k spoplatneniu prenosov (ďalej len „nariadenie Komisie č. 838/2010“), ktoré je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch a je vo výške 0,5 eura/MWh. Spôsob jeho výberu určuje vyhláška vydávaná úradom.

Tarify za prístup do distribučnej sústavy a distribúciu elektriny sú založené na rovnakom princípe ako v prípade prenosu elektriny. Tarifa za prístup je určená na základe jednoznačne definovaných fixných nákladov, ktoré musí vynaložiť prevádzkovateľ distribučnej sústavy, aby bol kedykoľvek schopný vyviesť elektrinu zo zariadenia na výrobu elektriny alebo naopak dodať elektrinu do miesta odberu, t. j. koncovému odberateľovi elektriny. Na časti vymedzeného územia v danej lokalite je prevádzkovateľ distribučnej sústavy prirodzeným monopolom. Z dôvodu podpory výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnou kombinovanou výrobou je tarifa za prístup do distribučnej sústavy pre výrobcov elektriny z týchto zdrojov znížená. Výška zľavy je určená vo vyhláške, ktorú vydáva úrad na transparentnom a nediskriminačnom princípe. Reguláciou sú výrobcovi elektriny nastavené pravidlá, ktoré určujú aké oprávnené náklady a v akej výške, môže zahrnúť do tejto regulovanej položky. Vzájomnou argumentáciou v procese prípravy právnych predpisov ako aj v samotnom v cenovom konaní sa diskutuje ich primeranosť, rozsah a štruktúra nákladov.

Tarifa za distribúciu elektriny musí verne zobrazovať všetky náklady, ktoré vynaloží prevádzkovateľ distribučnej sústavy v súvislosti s rozvojom sústavy. Vyhláškou je určený rozsah a v rámci cenového konania sa posudzuje primeranosť nákladov. V tarife sú obsiahnuté všetky prevádzkové náklady (mzdy, energie, opravy, revízie, odpisy hmotného majetku, primeraný zisk stanovený vo výške $WACC \times RAB$, plánované investície, ktoré prevádzkovateľ predpokladá realizovať v budúcom období).

Bez existencie jednoznačne určených pravidiel nie je možné zabezpečiť dostatok prostriedkov na jednoduchú a rozšírenú reprodukciu, nie je možné ani „motivovať“ prevádzkovateľa, aby sústavu prevádzkoval efektívne a tiež nie je možné zabezpečiť ochranu zraniteľných odberateľov pred zneužívaním monopolného postavenia regulovanými subjektmi.

Veľmi potrebné je exaktne a nediskriminačne stanoviť pravidlá na výpočet výšky strát elektriny v distribučnej sústave (straty v prenosovej sústave sú merané) a cenu elektriny na straty, pretože v tomto prípade prevádzkovateľ prenosovej sústavy a prevádzkovateľ distribučnej sústavy nakupujú elektrinu na ich pokrytie.

Úrad musí veľmi pozorne sledovať, aký objem nákladov vynaložil prevádzkovateľ na nákup elektriny a len takúto sumu, vrátane ostatných súvisiacich nákladov (diagram, odchýlka), môže zahrnúť do ceny na straty. V kontexte s princípom uplatňovania energetickej efektívnosti je nevyhnutné zaviesť mechanizmy na znižovanie strát a sústavne vyhodnocovať ich efektívnosť.

Európska únia prijala záväzok, že do roku 2020 dosiahne 20 % podiel energie na trhu, ktorá bude pochádzať z obnoviteľných zdrojov. Zaviazala členské štáty, akým podielom musia na dosiahnutie tohto cieľa prispieť. Slovensku stanovila podiel vo výške 14 %. Európska únia vydala smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2009/28/ES z 23. apríla 2009 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov energie a o zmene a doplnení a následnom zrušení smerníc 2001/77/ES a 2003/30/ES, v ktorej ustanovila určité pravidlá a kategórie obnoviteľných zdrojov. Členské štáty vrátane Slovenska transponovali túto smernicu do národnej legislatívy. Elektrina vyrobená z takýchto zdrojov je výrazne drahšia ako elektrina, ktorú je možné obstaráť na burze. Bolo nutné zaviesť určité schémy podpory, aby bolo možné tieto zdroje postaviť a prevádzkovať. Slovenská republika okrem prednostného pripojenia do sústavy, možnosti prevzatia zodpovednosti za odchýlku a ustanovenia povinnosti pre prevádzkovateľov regionálnych distribučných sústav, zaviedla podporný mechanizmus vo forme zľavy z tarify za prístup do distribučnej sústavy a určením pevných výkupných cien – feed-in tarifa. Túto tarifu, tak ako vo väčšine členských štátov, určuje regulačný úrad. Spôsob jej určenia je popísaný vo vyhláske úradu. Výška tarify jednoznačne odráža všetky náklady spojené s prevádzkou zdroja, a to odpisy z investície, náklady na palivo, energie, mzdy, úroky z úverov (max. 50 % z investície), režijné náklady, primeraný zisk. Podpora sa vypočíta tak, aby doba návratnosti investície bola zhodná s dobou poberania podpory, ktorá je podľa zákona č. 309/2009 Z. z. najviac 15 rokov. Takéto nastavenie podpory zabezpečí dosiahnutie vytýčených cieľov nákladovo efektívnym spôsobom a zabráni negatívnemu vplyvu na ceny elektriny.

Mechanizmus výpočtu feed-in tarify je takmer totožný vo všetkých členských štátoch Európskej únie, je transparentný a každý účastník trhu si na základe merných investičných nákladov, ktoré sú zverejňované na webovom sídle úradu, môže overiť správnosť úradom

určenej tarify. Rovnaké princípy sú používané pri stanovovaní taríf pre elektrinu vyrobenú vysoko účinnou kombinovanou výrobou.

V oblasti obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby sa v poslednom období úspešne začali aplikovať aj trhové princípy. Výrobcovia môžu úrad požiadať o vydanie záruky pôvodu elektriny z obnoviteľných zdrojov energie a na jej základe celú produkciu elektriny z týchto zdrojov ponúknuť na voľnom trhu s elektrinou (v celej Európskej únii).

Náklady na činnosť operátora krátkodobého trhu s elektrinou sú vynaložené na zabezpečenie skutočností, ktoré podporujú cezhraničné obchodovanie, resp. rozvoj trhu v rámci Európskej únie.

Smernice Európskej únie, ktoré boli transponované do právneho poriadku Slovenskej republiky, umožňujú členským štátom Európskej únie využívať na výrobu elektriny domáce zdroje až do výšky 15 % koncovej spotreby podľa čl. 15 ods. 4 smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2009/72/ES. Slovenská republika sa rozhodla využiť ustanovenie v plnom rozsahu tak, ako aj iné členské štáty Európskej únie.

Je potrebné sústavne analyzovať výhodnosť a efektívnosť aplikácie ustanovení. Úlohou úradu je zhodnotiť primeranosť nákladov, ktoré sú vynakladané na plnenie povinností uložených Ministerstvom hospodárstva Slovenskej republiky v rámci všeobecného hospodárskeho záujmu.

Vecná regulácia bola a je vykonávaná v súlade so smernicami Európskej únie na štandardnej úrovni tak ako v ostatných členských štátoch. Jej podstatou je vydávanie povolení na výkon regulovaných činností, vydávanie vzorových prevádzkových poriadkov pre prevádzkovateľov sústav a následne schvaľovanie prevádzkových poriadkov pre konkrétnych prevádzkovateľov sústav.

Povolenie na podnikanie, alebo na výkon regulovaných činností vydá úrad na základe splnenia si zákonom ustanovených povinností. Dôraz sa pri tom kladie na zabezpečenie kvality, čo znamená, že regulované činnosti môžu vykonávať len subjekty, ktoré preukážu vlastnícky alebo nájomný vzťah k technologickému zariadeniu, na ktorom chcú podnikáť. Jednoznačnosť a aktuálnosť vytvára základný predpoklad na správne stanovenie cien za sieťové služby. Je nepredstaviteľné, aby neexistoval dohľad nad týmito skutočnosťami. Veľmi dôležitou oblasťou sú obchodné vzťahy v oblasti elektroenergetiky. Dodávatelia elektriny v súlade so smernicami Európskej únie môžu poskytovať tzv. univerzálnu službu. Negatívne skúsenosti s nekalými

obchodnými praktikami sa premietli aj do legislatívy Európskej únie a následne aj do legislatívy Slovenskej republiky. Výsledkom je možnosť vydania a kontrolovania dodržiavania obchodných podmienok. Elektrina je špecifický tovar, prevádzkovatelia sústav majú monopolné postavenie, preto aj obchodné podmienky musia tieto skutočnosti rešpektovať. Zjednotenie a vytvorenie spoločného základu na ich aplikáciu je dôležité nielen pre správne fungovanie trhu s elektrinou, vytvorenie rovnakých podmienok pre dodávateľov elektriny, ale aj na zabezpečenie adekvátnej ochrany odberateľov elektriny.

V súlade s legislatívou Európskej únie má národný regulačný úrad kompetencie súvisiace s vydávaním potvrdení o pôvode elektriny vyrobenej z obnoviteľných zdrojov a vysoko účinnou kombinovanou výrobou elektriny a tepla.

Dôležitou kompetenciou úradu je podľa smerníc Európskej únie výkon dohľadu nad dodržiavaním plnení si povinností súvisiacich s certifikáciou prevádzkovateľa prenosovej sústavy Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s. a plnením si povinností v oblasti dodržiavania desaťročného plánu rozvoja sústavy. Plnenie povinností z úradom schváleného a záväzného desaťročného plánu je dôležité permanentne sledovať pre rozvoj cezhraničných prepojení trhu v rámci vymedzeného územia.

2.4 Rozsah cenovej regulácie pre jednotlivé regulované činnosti v elektroenergetike

Cenová regulácia v elektroenergetike bude na základe predošlých zdôvodnení zachovaná ako nevyhnutná a potrebná. V oblasti regulácie dodávky má každý odberateľ možnosť odmietnuť ju a nakupovať elektrinu dobrovoľne za iné, a tu je potrebné povedať, že za vyššie ceny ako trhové. Aplikované metódy regulácie systémom cenového stropu („price-cap“) umožňujú dodávateľom súťažiť o odberateľa a ponúknuť mu nižšie ceny za služby, tovary, alebo iné produkty. Zachovanie regulácie neporušuje platnú legislatívu Európskej únie ani trhové princípy, pretože všetci účastníci trhu a hlavne regulované subjekty majú v plnej výške zabezpečenú úhradu nákladov, primeraný zisk a aj prostriedky na investície, ktoré si sami plánujú.

Smernica Európskeho parlamentu a Rady č. 2009/72/ES ukladá členským štátom prijať zákonné úpravy, ktorými si uplatnia právomoci v štátnej regulácii prostredníctvom národných regulačných orgánov. Na základe smernice, zákona o regulácii a zákona o energetike sa v nadchádzajúcom regulačnom období bude cenová regulácia v elektroenergetike vykonávať v nasledovnom rozsahu:

- a) výroba elektriny z obnoviteľných zdrojov energie a výroba elektriny vyrobenej vysoko účinnou kombinovanou výrobou,
- b) výroba elektriny z domáceho uhlia na základe rozhodnutia Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky o uložení povinnosti vo všeobecnom hospodárskom záujme,
- c) pripojenie do sústavy,
- d) prístup do prenosovej sústavy a prenos elektriny,
- e) prístup do distribučnej sústavy a distribúcia elektriny,
- f) dodávka elektriny zraniteľným odberateľom (domácnosti a malé podniky),
- g) poskytovanie podporných služieb,
- h) poskytovanie systémových služieb,
- i) výkon činnosti organizátora krátkodobého trhu s elektrinou,
- j) dodávka elektriny dodávateľom poslednej inštancie.

Výroba elektriny z obnoviteľných zdrojov energie a výroba elektriny vyrobenej vysoko účinnou kombinovanou výrobou

Nevyhnutnosť zachovania regulácie v tomto segmente je daná záväzkom Slovenskej republiky splniť do roku 2020 cieľ podielu vyrobenej energie z týchto zdrojov na celkovej energetickej spotrebe vo výške 14 %. Vzhľadom na skutočnosť, že ceny elektriny na svetových trhoch sú oveľa nižšie ako výrobné náklady zdrojov vyrábajúcich elektrinu z obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnou kombinovanou výrobou bude pokračovať systém poskytovania zľavy z tarify za prístup do distribučnej sústavy vo výške ustanovenej legislatívou vydanou úradom a stanovovanie feed-in taríf pre nové a rekonštruované zdroje. Úrad nesmie pripustiť retroaktivitu, to znamená zmeniť legislatívou určené pravidlá. Pre nové zdroje uvedené do prevádzky po roku 2017 sa predpokladá zmeniť systém podpory a mechanizmus finančných tokov. Všetko sa však bude diať v súlade so smernicami Európskej únie a pripravovaným zámerom vytvorenia európskej Energetickej únie na báze optimalizácie fungovania podpory výroby elektriny z týchto zdrojov a minimalizácie dopadu na koncové ceny pre odberateľov. Pre naplnenie zámeru v regulačnom období 2017 – 2021 bude potrebné:

1. Vytvoriť podmienky na zriadenie jednotného výkupcu elektriny z obnoviteľných zdrojov energie a vysokoúčinnou kombinovanou výrobou.

Proces podpory formou výkupu elektriny na straty je realizovaný tromi prevádzkovateľmi regionálnych distribučných sústav. Nízke ceny elektriny na svetových trhoch, vysoké výrobné náklady výrobcov elektriny z obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby nedávajú reálny predpoklad rozvoja trhu v tomto segmente na časti vymedzeného územia, preto musia existovať určité podporné schémy. Rozdielna štruktúra zdrojov, výkon zdrojov pripojených do regionálnej distribučnej sústavy, rozdielna štruktúra odberateľov a pripomienky účastníkov trhu dávajú reálny predpoklad pre analýzu súčasného mechanizmu podporných schém, ktorý už dosiahol svoje limity efektívnosti, a preto je vhodné vytvoriť podmienky pre zriadenie jednotného výkupcu elektriny z obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby. Výrobcovia elektriny z obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby, ktorí požiadajú úrad o vydanie záruky pôvodu elektriny, nemusia využívať podporné mechanizmy ani výkup elektriny na straty prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy, alebo navrhovaným jednotným výkupcom, ale môžu ponúknuť elektrinu vyrobenú z týchto zdrojov na voľnom trhu v ktoromkoľvek členskom štáte Európskej únie.

2. Vytvoriť podmienky pre každého dodávateľa elektriny ponúkať vo svojich produktoch úradom určený podiel elektriny vyrobenej z obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnou kombinovanou výrobou.

Princíp solidarity na plnení si záväzkov voči Európskej únii je nevyhnutný. Rešpektovanie povinností vyplývajúcich z právnych predpisov je základným princípom fungovania každého štátu. Nastavenie podielu bude podliehať verejnej diskusii.

3. Vytvorenie trhu s elektrinou s kapacitami.

Prevádzkovatelia regionálnych distribučných sústav ako aj úrad v súčasnosti evidujú veľký záujem o výstavbu zdrojov na výrobu elektriny z obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnou kombinovanou výrobou zo strany investorov. Zámerom je vytvoriť mechanizmus, ktorý zabezpečí, aby sa zdroje na výrobu elektriny stavali len tam, kde je to nevyhnutné, kde sú dostupné primárne energetické zdroje, pracovná sila a kde to prospeje sústave a zabezpečí splnenie cieľov Európskej únie. Celý proces musí byť transparentný, nediskriminačný, koordinovaný a kontrolovaný verejnou inštitúciou. Týmto sa zabezpečí právo na výstavbu zdrojov a zároveň právo podpory pre takýto zdroj.

4. Podpora možností distribuovanej výroby, vrátane možnosti diverzifikácie časti podporných služieb na prevádzkovateľov regionálnych distribučných sústav.

Jednou z možností ako podporiť výrobu elektriny z obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnou kombinovanou výrobou je vytváranie lokalít, ktoré budú sebestačné v rámci úzko vymedzeného územia, napríklad časť obce, mesta, prípadne celé obce, kde sa vhodným energetickým mixom dokáže zabezpečiť autonómnosť alebo sebestačnosť, vrátane zabezpečenia potrebnej kvality elektriny a bezpečnosti dodávok. Nevyhnutná bude úprava primárnej legislatívy. Korešponduje to aj s pripravovanými zámermi Európskej únie.

5. Vytvoriť podmienky pre podporu distribuovanej výroby elektriny v priemyselných areáloch tak, že koncový odberateľ elektriny, pripojený do miestnej distribučnej sústavy priemyselného areálu, do ktorej je pripojená výroba elektriny reálne umožňujúca ostrovnú prevádzku a zároveň výrobca dokáže regulovať jalový výkon a frekvenciu, bude odberateľ od určitého objemu odobratej elektriny bez využitia nadradenej sústavy platiť zníženú tarifu za prevádzkovanie systému a zníženú tarifu za systémové služby.
6. Jednoznačne a transparentne limitovať všetky náklady a ich delenie v prípade výroby elektriny vysoko účinnou kombinovanou výrobou elektriny a tepla.

Všetky opatrenia budú mať jednoznačne preukázateľný pozitívny vplyv na zníženie koncovej ceny elektriny pre zraniteľných odberateľov a aj na ostatných odberateľov. Osobitne pozitívne sa prejavia v podnikateľskej sfére.

Výroba elektriny z domáceho uhlia na základe rozhodnutia o uložení povinnosti vo všeobecnom hospodárskom záujme

Z dôvodu bezpečnosti dodávky elektriny smernice Európskej únie umožňujú členským štátom podporiť výrobu elektriny z domácich zdrojov až do výšky 15 % koncovej spotreby. Slovenská republika túto možnosť využila a uložila regulovanému subjektu zákonom za jednoznačne určených pravidiel povinnosť vyrábať elektrinu na konkrétnom zariadení. Povinnosťou úradu je stanoviť tarifu za vyrobenú elektrinu, ktorá zohľadní primeranosť nákladov na výrobu, primeraný zisk a možnosti investícií do technologického rozvoja. Úrad v cenovom konaní zohľadní všetky oprávnené náklady. Rozhodnutie vlády Slovenskej republiky rešpektuje však aj sociálny rozmer, čo je plne v súlade so smernicami Európskej únie. Túto možnosť využívajú aj iné členské štáty. V regulačnom období rokov 2017 až 2021 je dôležité optimalizovať náklady na ťažbu uhlia, ktoré vstupuje do ceny, objem elektriny takto vyrobenej, ale aj sociálne, zdravotné a ekologické vplyvy, ktoré s činnosťou alebo podporou súvisia.

Pripojenie do sústavy

Poplatok za pripojenie do sústavy je jednorazový poplatok, ktorý platí žiadateľ o pripojenie. Sú v ňom obsiahnuté všetky náklady súvisiace s pripojením. V regulačnom období sa stanoví výška, resp. primeranosť a rozsah nákladov, ktoré súvisia s pripojením a spôsob ich prerozdelenia medzi žiadateľa a prevádzkovateľa sústavy. Nákladový princíp je aj pre budúcnosť akceptovateľný a účastníci trhu v minulosti proti nemu nemali námietky. Zachovanie a súčasná optimalizácia jednotlivých nákladov rešpektujúca trhové princípy je zárukou predvídateľnosti a transparentnosti v celom regulačnom období.

Prístup do prenosovej sústavy a prenos elektriny

Regulácia sa aj v budúcnosti bude vykonávať metódou cenového stropu, tzv. „price- cap“. Princíp metódy je založený na skutočnosti, že regulovanému subjektu sa na základe posúdenia primeranosti legislatívou ustanovených oprávnených nákladov určí tarifa – cenový strop. Ak sa regulovaný subjekt správa zodpovedne, ak optimalizuje náklady, celý benefit z tejto činnosti mu zostane. Metóda je stimulačná a je používaná vo väčšine členských štátov Európskej únie. Pre rok 2017 sa na základe vydaného povolenia na podnikanie na konkrétnom majetku stanoví východiskové parametre, a to hlavne trhovú hodnotu aktív, ktoré sú využívané na výkon regulovanej činnosti. Hodnota majetku je stanovená nezávislými súdnymi znalcami. Tvorí základ pre výpočet tarify za prenos. Hodnota majetku je označovaná ako RAB – tzv. regulovaná báza aktív. Primeraný zisk v rámci cenového konania je súčinom hodnoty RAB a priemernej váženej hodnoty návratnosti kapitálu tzv. WACC, ktorá je štandardná a je medzinárodne uznávaným parametrom. V podmienkach Slovenskej republiky bol každoročne jeho výpočet zverejňovaný na webovom sídle úradu. Pre zabezpečenie stability a predvídateľnosti bude hodnota WACC na regulačné obdobie rokov 2017 – 2021 zverejnená najneskôr počas roku 2016 a bude nemenná počas celého regulačného obdobia.

Na základe hodnoty majetku sa určí výška regulovaných odpisov. Súčasťou ceny za prístup do prenosovej sústavy a prenos elektriny sú všetky prevádzkové náklady (mzdy, odvody, náklady na opravu a údržbu, revízie, energie a pod.), hodnota odpisov z plánovaných investícií, ktoré si regulovaný subjekt naplánuje realizovať v priebehu regulačného obdobia. Hodnota prevádzkových nákladov, ktorá je súčasťou ceny za prístup do prenosovej sústavy a prenos elektriny, optimalizovaná prostredníctvom faktora JPI – X, kde JPI je jadrová inflácia určená štatistickým úradom a X je faktor efektivity. Jeho hodnota odráža vývoj na trhu v danom odvetví v roku $t-2$, vývoj priemerných miezd a príjmov, porovnanie vývoja v ostatných členských štátoch. Stanovuje ju Regulačná rada na celé regulačné obdobie.

V cenovom konaní na každý rok regulačného obdobia sa zhodnotí i použitie priznaných nákladov na nové investície vo forme odpisov. V cene sú plánované odpisy, ktoré pri ich nerealizovaní v roku t-2 musí prevádzkovateľ prenosovej sústavy odpočítať z ceny na rok t.

V regulačnom období bude potrebné zohľadniť postavenie užívateľov prenosovej sústavy, ktorí sú do nej priamo pripojení. Z dôvodu zabezpečenia stability a predvídateľnosti účastníkov trhu budú vytvorené podmienky a uplatňovaná bude jednozložková cena za prenos v eurách/MW namiesto tarify za prístup do prenosovej sústavy a za prenos elektriny. Jednozložková cena sa bude vzťahovať na hodnotu kapacity pripojenia, ktorá bude určená v zmluve o pripojení do prenosovej sústavy. Dosiahne sa tým optimalizácia nákladov pre užívateľa, ale i prevádzkovateľa sústavy.

V praxi sa osvedčilo aj zavedenie platby za tzv. G – komponent pre všetkých výrobcov priamo pripojených do prenosovej sústavy. Táto platba je stanovená v súlade s nariadením Komisie č. 838/2010 vo výške 0,5 eura/MWh, pričom bude zachovaná aj počas regulačného obdobia 2017 – 2021.

Veľmi dôležitým faktorom v budúcom regulačnom období bude v súlade s nariadeniami a smernicami Európskej únie optimalizovať, správne alokovať a efektívne využívať príjmy prevádzkovateľa za cezhraničné výmeny elektriny. Zodpovednosť za túto činnosť majú regulačné úrady vo všetkých členských štátoch Európskej únie.

Európska únia kladie v poslednom období dôraz na garantovanie skutočnej dostupnosti pridelených kapacít, ale aj udržiavanie a zvyšovanie kapacít vedení prostredníctvom investícií do sústavy, najmä do nových spojovacích vedení. Úlohou regulačného úradu je trvale vytvárať podmienky tak, aby všetky príjmy prevádzkovateľa prenosovej sústavy z preťaženia boli použité podľa článku 16 ods. 6 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 714/2009 z 13. júla 2009 o podmienkach prístupu do sústavy pre cezhraničné výmeny elektriny, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1228/2003 a boli prednostne využívané na uvedený účel. Súvisí to aj s povinnosťou každoročne predkladať úradu na schválenie desaťročný plán rozvoja sústavy. Kontrola dodržiavania jeho plnenia a pravidelná aktualizácia musí zobrazovať vyššie uvedené skutočnosti. V novom regulačnom období je potrebné dôslednejšie kontrolovať jeho plnenie a dôraz pri jeho schvaľovaní položiť na optimalizáciu, ekonomickú realizovateľnosť plánov a využitie princípov energetickej efektívnosti. Pomerne novou témou a úlohou je kontrolovať plnenie zámerov a realizácie projektov spoločného záujmu, tzv. PCI projekty. Táto skutočnosť je jednou z nových povinností národných regulačných úradov.

Podľa zákona o energetike prevádzkovateľ prenosovej sústavy zabezpečuje a zodpovedá za bezpečnosť a spoľahlivosť elektrizačnej sústavy. Sústavné používanie transparentných a stabilných podmienok za použitia vhodných regulačných nástrojov a najlepších praktík v rámci Európskej únie bude výrazným prínosom pre zvýšenie bezpečnosti sústavy.

Nové úlohy pre prevádzkovateľa prenosovej sústavy vyplynuli z nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1227/2011 z 25. októbra 2011 o integrite a transparentnosti veľkoobchodného trhu s energiou (REMIT). Agenda REMIT je veľmi náročná a pre úrad z nej vyplýva množstvo povinností. V novom regulačnom období prevažne vo vecnej rovine, ale aj v cenovej regulácii bude potrebné vytvoriť a trvale optimalizovať najmä finančné a personálne podmienky pre výkon všetkých kompetencií.

Prístup do distribučnej sústavy a distribúcia elektriny

Na rozdiel od prenosovej sústavy, ktorá je jedna a prevádzkuje ju jeden subjekt, distribúciu elektriny vykonáva na Slovensku viacero subjektov. Tri regionálne distribučné sústavy na častiach vymedzených území – východné, stredné a západné Slovensko, prevádzkujú tri rôzne subjekty. Okrem toho je na Slovensku množstvo miestnych distribučných sústav, ktoré prevádzkuje veľa rôznorodých subjektov. V budúcom regulačnom období sa na reguláciu bude používať metóda cenového stropu, tzv. „price-cap“. Metóda je osvedčená z minulosti a jej zachovanie do nového regulačného obdobia je dôležitým prvkom stability, ktorý požadujú regulované subjekty a ostatní účastníci trhu.

Podstatou metódy je stanovenie maximálnej ceny za distribúciu, ktorá odráža všetky oprávnené náklady, prostriedky na investičný rozvoj a primeraný zisk. Úrad na začiatku regulačného obdobia stanoví všetky náklady, v spolupráci s regulovaným subjektom posúdi v rámci cenového konania na začiatku regulačného obdobia primeranosť týchto nákladov a vydá cenové rozhodnutie. Cenu stanovenú v rozhodnutí nesmie regulovaný subjekt prekročiť a takto vydané cenové rozhodnutie bude platiť na celé regulačné obdobie. O zmenu cenového rozhodnutia môže požiadať regulovaný subjekt v zákonom určených prípadoch, napr. keď sa výrazne zmenia ekonomické parametre, na základe ktorých bola schválená alebo určená cena. Zmenu cenového rozhodnutia môže úrad začať z vlastného podnetu za splnenia zákonom stanovených podmienok, napr. ak regulovaný subjekt neplní podmienky, za ktorých mu bolo vydané cenové rozhodnutie alebo v podkladoch k cenovému konaniu uviedol nesprávne alebo nepravdivé údaje.

Základom pre použitie tejto metódy je identifikácia majetku, ktorý je využívaný pre výkon regulovaných činností, tzv. RAB a stanovenie reálnej hodnoty tohto majetku. Na základe hodnoty majetku sa určí výška odpisov. Súčasťou ceny za prístup do distribučnej sústavy a distribúciu elektriny sú všetky prevádzkové náklady (mzdy, odvody, náklady na opravu a údržbu, revízie, energie a pod.), hodnota odpisov z plánovaných investícií, ktoré si regulovaný subjekt naplánuje realizovať v priebehu regulačného obdobia. Primeraný zisk sa stanoví ako súčin hodnoty RAB x WACC (vážená miera nákladov na kapitál). Hodnotu WACC určí úrad na základe vzťahu používaného v rámci celej Európskej únie a bude stanovená na celé regulačné obdobie. Výšku primeraného zisku ovplyvní koeficient miery využitia disponibilných zdrojov. Prakticky to znamená, že ak nebude regulovaný subjekt využívať disponibilné zdroje (odpisy, zisk), ktoré mal v roku t-2, pre rok t mu bude znížený zisk. Hodnota prevádzkových nákladov, ktorá je súčasťou ceny za prístup do distribučnej sústavy a distribúciu elektriny, optimalizovaná prostredníctvom faktora $JPI - X$, kde JPI je jadrová inflácia určená štatistickým úradom a X je faktor efektivity. Jeho hodnota odráža vývoj na trhu v danom odvetví v roku t-2, vývoj priemerných miezd a príjmov, porovnanie vývoja v ostatných členských štátoch. Stanovuje ju Regulačná rada na celé regulačné obdobie.

V regulačnom období bude potrebné zohľadniť postavenie užívateľov distribučnej sústavy, ktorí sú priamo pripojení do distribučnej sústavy, z dôvodu zabezpečenia stability a predvídateľnosti regulačných metód a zvýšenia bezpečnosti sústavy budú vytvorené podmienky pre uplatňovanie jednozložkovej ceny za distribúciu v eurách/MW.

V regulačnom období je potrebné zvážiť vytvorenie podmienok pre zabezpečenie stimulácie koncových odberateľov, ktorí veľkosťou svojho odberu významne minimalizujú negatívne vplyvy na stabilitu a bezpečnosť distribučnej sústavy.

V záujme harmonizácie postupov hlavne na úrovni regionálnych distribučných sústav, ale aj v rámci miestnych distribučných sústav, je nevyhnutné zjednodušiť a zjednotiť postupy, ktoré sú uplatňované jednotlivými prevádzkovateľmi distribučných sústav. Zjednoduší sa proces zmeny dodávateľa elektriny, čo bude mať pozitívny vplyv na rozvoj konkurencie, zlepšenie switchingu a rozvoj trhu s elektrinou. Zároveň bude v novom regulačnom období zavedená efektívna kontrola a účinné sankcie pre účastníkov trhu, ktorí vytvárajú bariéry rozvoja trhu s elektrinou.

Legislatíva Európskej únie ako aj legislatíva Slovenskej republiky ukladá úradu ako aj iným orgánom verejnej moci úlohy spojené s riešením energetickej chudoby. Nie sú spracované jednotné postupy ani názory na jej riešenie, resp. zmierňovanie dopadov na účastníkov trhu

v rámci Európskej únie, preto je potrebné a nevyhnuté, na základe vládou schváleného materiálu „Koncepcia riešenia problematiky energetickej chudoby v podmienkach SR“ a výsledkov práce pracovnej skupiny vytvorenej Ministerstvom hospodárstva Slovenskej republiky, aktívne spolupracovať na legislatívnom riešení problematiky. Problematiku energetickej chudoby a zmierňovanie jej dôsledkov nie je možné riešiť izolovane len opatreniami na strane regulácie, ale v celospoločenskom kontexte pri zohľadnení sociálnych aspektov, vzdelávania odberateľov, vytváraním vhodných pracovných príležitostí, ktoré zabezpečia zvýšenie príjmov odberateľov. Len integrovaný prístup všetkých zainteresovaných orgánov verejnej moci koordinovaný napríklad z vládnej úrovne umožní efektívne riešenie tejto problematiky.

Príprava a urýchlené zavedenie novej tarifnej štruktúry, ktorá zohľadní zavedenie IMS, bude dôležitá pre napĺňanie zámerov v oblasti energetickej efektívnosti, ale aj riadenia nákladov koncovými odberateľmi elektriny a riadenia svojich účtov. Transparentné a dlhodobé udržateľné pravidlá v oblasti taríf budú, samozrejme, spĺňať podmienky úhrady všetkých nákladov, potrebu investovania a primeraný zisk a zároveň aj primeraný prospech odberateľov. Tieto pravidlá, budú stanovené transparentne a nediskriminačne v legislatíve vydávanej úradom.

Ďalším krokom v budúcom regulačnom období, ktorý bude mať podstatný vplyv na zabezpečenie stability a bezpečnosti sústavy, je vytvorenie predpokladov a postupná realizácia jednotnej tarifnej štruktúry za distribúciu v rámci vymedzeného územia (územie Slovenskej republiky). Jednotná tarifná štruktúra bude mať pozitívny vplyv na transparentnosť, plánovanie u odberateľov a ochranu koncových odberateľov elektriny. Prispeje aj k rozvoju podnikateľského prostredia.

Veľký počet subjektov prevádzkujúcich malé distribučné sústavy si vyžaduje zvláštnu pozornosť. Je potrebné zjednotiť praktiky medzi prevádzkovateľmi regionálnych distribučných sústav a prevádzkovateľmi miestnych distribučných sústav ohľadne pripojovacích podmienok, ale aj v oblasti poskytovania nameraných údajov o spotrebe elektriny odberateľov pripojených do miestnej distribučnej sústavy. Jednoznačne má byť zabezpečené, aby prevádzkovateľ distribučnej sústavy, do ktorej je pripojená menšia distribučná sústava, mal prístup k nameraným údajom a taktiež mal možnosť si ich aj kedykoľvek overiť. Súčinnosť pri procese budovania a prevádzkovania distribučných sústav s prevádzkovateľmi regionálnych distribučných sústav a prevádzkovateľom prenosovej sústavy je základom pre zabezpečenie stability a bezpečnosti prevádzky sústavy.

Dôležitým aspektom fungovania trhu s elektrinou je správne meranie údajov o spotrebe, ich vyhodnocovanie a na ich základe realizovanie finančných tokov. Používanie určených meradiel IMS, ich kontrola v celom reťazci od výroby až po koncového odberateľa elektriny, včasné poskytovanie pravdivých údajov pre potreby úradu sú nevyhnutné pre správne určenie všetkých taríf. Zároveň sú údaje potrebné pre splnenie povinnosti zabezpečiť a poskytnúť Európskej únii údaje o spotrebe elektriny koncovými odberateľmi. Táto povinnosť bola úradu uložená právnymi predpismi.

Doteraz neriešenou problematikou je otázka, čo sa stane, keď „skrachuje“ prevádzkovateľ regionálnej distribučnej sústavy alebo prevádzkovateľ miestnej distribučnej sústavy, alebo čo sa stane a kto preberie povinnosti za pôvodného prevádzkovateľa tak, aby odberatelia nezostali bez možnosti distribúcie elektriny. Vytvorenie transparentných, nediskriminačných podmienok pre legislatívne riešenie, ktoré je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, bude jednou z dôležitých úloh pre úrad ako aj inštitúcie, ktoré majú legislatívnu iniciatívu s právom tvorby návrhov zákonov. Vytvorí sa tak podmienky pre zvýšenie bezpečnosti dodávok elektriny a poskytovanie univerzálnej služby.

Podporné a systémové služby

Prevádzkovateľ prenosovej sústavy je zodpovedný za bezpečnosť a stabilitu prevádzky sústavy. Na tieto účely má zriadený dispečing. V súlade s platnou legislatívou a medzinárodnými dohodami prevádzkovateľ sústavy stanoví typ a rozsah podporných služieb. Výkony jednotlivých služieb bude navrhovať pre účely cenového konania prevádzkovateľ prenosovej sústavy na základe výzvy úradu. Obstaranie podporných služieb musí byť vykonané tak, aby bol i naďalej zachovaný princíp minimalizácie nákladov a maximalizácie bezpečnosti prevádzky sústavy. Stanovovanie nákladov na jednotlivé služby bude úradom realizované na nákladovom princípe tak, aby tieto boli optimálne, pokrývali všetky oprávnené náklady v primeranej výške, možnosti tvorby zdrojov na investície a primeraný zisk. Úrad bude vhodnými regulačnými mechanizmami stanovovať maximálne ceny na jednotlivé typy podporných služieb a prevádzkovateľ prenosovej sústavy bude mať možnosť vysúťažiť nižšie ceny a zisk z nich sa rozdelí čiastočne na investície do infraštruktúry ako dodatočný zdroj pre prevádzkovateľa prenosovej sústavy a časť sa použije na zníženie taríf pre rok $t+2$.

Stanovovanie cien za jednotlivé služby bude úradom realizované na nákladovom princípe tak, aby tieto boli optimálne, pokrývali všetky oprávnené náklady v primeranej výške, možnosti tvorby zdrojov na investície a primeraný zisk. Úrad bude vhodnými regulačnými

mechanizmami stanovovať maximálne ceny na jednotlivé služby a prevádzkovateľ bude mať možnosť vysúť ažiť nižšie ceny a profit z nich sa rozdelí čiastočne na investície do infraštruktúry ako dodatočný zdroj pre prevádzkovateľa prenosovej sústavy a časť sa použije na zníženie taríf pre rok t.

Použitím vhodných regulačných mechanizmov je potrebné zabezpečiť aj stimuláciu pre účastníkov trhu priamo pripojených do prenosovej sústavy, ktorí minimalizujú negatívne vplyvy na stabilitu a bezpečnosť sústavy a pozitívne vplývajú na jej posilnenie.

V súlade so zámermi Európskej únie bude žiaduce rozvíjať aj regulačné mechanizmy, ktoré budú pozitívne vplývať na rozvoj trhu na vymedzenom území v rámci prepojených sústav (cezhraničné obchodovanie s podpornými službami) na báze vzájomnej ekonomickej výhodnosti s cieľom minimalizácie dopadov na koncové ceny elektriny.

Z dôvodu podpory konkurencieschopnosti priemyslu bude potrebné vytvoriť vhodné podmienky pre prerozdelenie úhrady nákladov súvisiacich s tarifou za prevádzkovanie systému a tarifou za systémové služby tak, aby neboli takouto úhradou zaťaženi len koncoví odberatelia.

Dodávka elektriny zraniteľným odberateľom (odberatelia elektriny v domácnosti a malé podniky)

Regulačné obdobie 2017 – 2021 na základe predchádzajúceho zdôvodnenia a skúsenosti na časti vymedzeného územia bude charakterizované zachovaním regulácie v tomto segmente. Rešpektované bude zachovanie úhrady všetkých nákladov a primeraný zisk pre všetkých dodávateľov. Dodávateľ elektriny v rámci univerzálnej služby bude môcť uzatvárať zmluvy s odberateľmi, prevádzkovateľmi distribučných sústav a ostatnými účastníkmi trhu. Regulačné metódy, tak ako doteraz, budú rešpektovať dodávateľovi nákup komodity na základe trhových princípov (burza), k tejto cene bude pripočítaný diagram pre odberateľov stanovený na základe najlepších praktík a skutočne historicky nameraných hodnôt pre zraniteľných odberateľov, náklady na odchýlku a primeraný zisk. Dodávateľ iné náklady nemá. V rámci univerzálnej služby pre koncového odberateľa k cene za dodávku pripočíta všetky regulované sumy (sieťové poplatky za použitie prenosovej a distribučnej sústavy a iné služby). Zraniteľní odberatelia budú mať dostatok možností vybrať si zo širokej ponuky dodávateľov na trhu, ktorí okrem iného môžu súťažiť o zákazníka aj ponukou iných služieb. Veľmi dôležitou úlohou bude skvalitniť výkon kontrol s cieľom odhaľovať a brániť používaniu nekalých praktík v súťaži o zákazníka. V nadchádzajúcom regulačnom období bude potrebné precizovať zraniteľných

odberateľov a definovať podmienky, aby v prípade, že sa odberatelia rozhodnú využívať neregulovanú dodávku, neboli vystavení nekalým praktikám, resp. zneužívaniu oprávnení na podnikanie vydaných úradom dodávateľom na dodávku elektriny.

Výkon činnosti organizátora krátkodobého trhu

Organizátor krátkodobého trhu vzhľadom na povinnosti ustanovené v zákone o regulácii a v zákone o energetike vykonáva ako monopolný subjekt činnosti, ktoré súvisia s regulovanými subjektmi a účastníkmi trhu na časti vymedzeného územia, ale aj v rámci cezhraničnej spolupráce – market coupling. V regulačnom období 2017 - 2021 bude nevyhnutné, vzhľadom na nové kompetencie a rozvoj market couplingu (rozšírenie počtu subjektov a záujmu o túto činnosť) vhodnými regulačnými nástrojmi objektivizovať náklady tak, aby organizátor krátkodobého trhu mohol poskytovať svoje služby kvalitnejšie pre stále väčší okruh záujemcov. Súčasne je potrebné zjednodušiť postupy a znížiť administratívnu náročnosť procesov vo využívaní market couplingu. Prevádzkový poriadok bude modifikovaný a upravený tak, aby bol jednoznačný a zrozumiteľný pre všetkých účastníkov trhu.

V rámci aktivít vykonávaných v oblasti zberu dát a dátového skladu budú upravené povinnosti a úlohy organizátora v prevádzkovom poriadku a zabezpečiť ich kvality a využitie pre všetkých účastníkov trhu. Správne a transparentné využívanie údajov bude potrebné dôsledne kontrolovať s cieľom zabezpečenia ochrany údajov a zabráneniu ich zneužívaniu.

Činnosť dodávateľa poslednej inštancie

Činnosť dodávateľa poslednej inštancie je podľa platnej legislatívy Európskej únie a Slovenskej republiky regulovaná činnosť. V regulačnom období 2017 – 2021 bude potrebné optimalizovať náklady na činnosť dodávateľa poslednej inštancie. Zároveň je potrebné stanoviť také podmienky, aby činnosť dodávateľa poslednej inštancie nebola zneužívateľná a neohrozovala ostatných účastníkov trhu. V regulačnom období bude potrebné pravidelne vyhodnocovať činnosť dodávateľa poslednej inštancie, úspešnosť a spoľahlivosť plnenia všetkých funkcií.

2.5 Spôsob vykonávania cenovej regulácie pre jednotlivé regulované činnosti v elektroenergetike

Vzhľadom na vyššie uvedené odôvodnenie bude v regulačnom období 2017 – 2021 vykonávaná cenová regulácia spôsobmi ustanovenými v zákone o regulácii tak, aby boli zachované princípy ustanovené v legislatíve Európskej únie a legislatíve Slovenskej republiky. Vždy budú zachované nediskriminačné princípy tak, aby bola na jednej strane zabezpečená úhrada všetkých nákladov, dostatok prostriedkov na realizáciu investícií, primeraný zisk pre podnikateľov a na druhej strane ochrana odberateľov. Spôsob vykonávania regulácie zabezpečí, aby zraniteľní odberatelia boli vzhľadom na svoje príjmy schopní uhrádzať všetky náklady na elektrinu a aby pritom bola zabezpečená aj konkurencieschopnosť priemyselných odberateľov.

Spôsob vykonávania cenovej regulácie pre jednotlivé regulované činnosti v elektroenergetike:

- a) priamym určením pevnej ceny za výrobu elektriny z obnoviteľných zdrojov energie a výrobu elektriny vyrobenej vysoko účinnou kombinovanou výrobou,
- b) určením spôsobu výpočtu pevnej ceny za výrobu elektriny z domáceho uhlia,
- c) určením spôsobu výpočtu maximálnej ceny za pripojenie do sústavy,
- d) určením spôsobu výpočtu maximálnej ceny za prístup do prenosovej sústavy a prenos elektriny,
- e) určením spôsobu výpočtu maximálnej ceny a tarify za prístup do distribučnej sústavy a distribúciu elektriny,
- f) určením spôsobu výpočtu maximálnej ceny za dodávku elektriny zraniteľným odberateľom,
- g) určením spôsobu výpočtu maximálnej ceny za poskytovanie podporných služieb,
- h) určením spôsobu výpočtu maximálnej ceny a tarify za poskytovanie systémových služieb,
- i) určením spôsobu výpočtu maximálnej ceny a tarify za výkon činnosti organizátora krátkodobého trhu s elektrinou,
- j) určením spôsobu výpočtu maximálnej ceny za dodávku elektriny dodávateľom poslednej inštancie.

3. Regulácia v plynárenstve

3.1 Ciele regulačnej politiky na nadchádzajúce regulačné obdobie

1. Optimalizovať náklady regulovaných subjektov na výkon regulovaných činností vrátane stanovenia vybraných limitov nákladov z hľadiska ich oprávnenosti a primeranosti

- a transparentných postupov aj pri určovaní nájomných vzťahov, ako aj postupov pri uzatváraní zmluvných vzťahov a obsahu zmluvných vzťahov v rámci vertikálne a horizontálne integrovaných podnikov, ako aj všetkých zmluvných vzťahov, prostredníctvom ktorých si regulovaný subjekt zabezpečuje výkon regulovanej činnosti.
2. Zvýšenie likvidity existujúceho virtuálneho obchodného bodu v rámci prepravnej siete v kontexte zníženia koncovej ceny za dodávku plynu pre odberateľov plynu v Slovenskej republike.
  3. Podporovať projekt integrácie okolitých veľkoobchodných trhov s plynom s cieľom zabezpečiť funkčný cieľový model likvidných trhov s plynom v rámci Európskej únie.
  4. Zaviesť metodiku zberu údajov od regulovaných subjektov v rámci zabezpečenia sledovania, evidencie a vyhodnotenia spotreby koncových odberateľov plynu a podporovať zavádzanie účinných mechanizmov v oblasti energetickej efektívnosti.
  5. Zachovať súčasné transparentné zákonné podmienky plnenia štandardu bezpečnosti dodávok plynu, ktoré sú v súlade s európskou legislatívou, pre prevádzkovateľa distribučnej siete a dodávateľov plynu, ktoré nemajú významný vplyv na koncové ceny za dodávku plynu pre všetkých odberateľov plynu v Slovenskej republike.
  6. Na princípe ekonomickej výhodnosti vytvoriť podmienky pre zavedenie regulovaného prístupu do zásobníkov zemného plynu s cieľom maximalizovať využitie plynárenskej prepravnej infraštruktúry s pozitívnym dopadom na rozvoj jednotného trhu v plynárenstve v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/73/ES a zákonom o regulácii.

3.2 Priority regulačnej politiky na nadchádzajúce regulačné obdobie

1. V úsilí o znižovanie sieťových poplatkov v plynárenstve dôsledne sledovať a kontrolovať tzv. SLA a outsourcingové zmluvy tak, aby sa obmedzili výlučne na aktivity, ktoré regulované subjekty vykonávajú výnimočne a nemôžu ich zabezpečiť vlastnými silami.
2. Vhodnými motivačnými nástrojmi zabezpečiť podmienky na efektívne investovanie prostriedkov prevádzkovateľov sietí do obnovy a rozvoja sietí a do nových technológií s využitím všetkých disponibilných zdrojov, akými sú odpisy a zisk po zdanení, na zabezpečenie kvality, bezpečnosti a spoľahlivosti sietí.
3. Prijímať opatrenia na zrýchlenie a zjednodušenie procesu bezplatnej zmeny dodávateľa plynu, sledovať a vyhodnocovať poznatky odberateľov aj regulovaných subjektov súvisiacich so zmenou dodávateľa plynu a zamedziť nekalým praktikám dodávateľov plynu pri uzatváraní zmlúv o dodávke plynu pre zraniteľných odberateľov pri zmene

- dodávateľ a plynu; v rámci sledovania úrovne otvorenosti trhu s plynom a ochrany odberateľov plynu pravidelne aktualizovať obchodné podmienky dodávateľov plynu.
4. Spolupracovať s regulačnými orgánmi členských štátov Európskej únie formou vzájomnej výmeny informácií za účelom ďalšieho rozvoja bezpečných, spoľahlivých a efektívnych sietí, podporovať efektívnosť týchto sietí a ich prepojenie, aktívne spolupracovať s ostatnými členskými štátmi Európskej únie pri zabezpečovaní plnenia právne záväzných rozhodnutí Agentúry pre spoluprácu regulačných orgánov, Európskej komisie aj v kontexte naplňania cieľov Energetickej únie.
  5. Uzatvárať dohody o spolupráci na regionálnej úrovni s ostatnými členskými štátmi s cieľom podporiť regionálnu spoluprácu s ohľadom na zabezpečenie silnejšej pozície Slovenskej republiky v rámci krajín Európskej únie.
  6. Zabezpečovať a rozvíjať efektívnu spoluprácu medzi úradom a ostatnými orgánmi štátnej správy v súlade s platnou legislatívou v oblasti kontroly dodržiavania transparentnosti a nediskriminačného správania sa na trhu s plynom a v prístupe tretích strán do sietí.
  7. Podporovať a sledovať transparentné metódy obstarávania služieb a iných nástrojov potrebných pre výkon regulovanej činnosti, ako aj sledovať dodržiavanie povinností účastníkov trhu s plynom týkajúcich sa transparentnosti.
  8. Vyvíjať neustále úsilie vo vzťahu k jednotnému vykazovaniu jednotlivých porovnateľných zložiek koncových cien plynu v rámci štatistického vykazovania na úrovni Európskej únie.
  9. Prehodnotiť platné pravidlá pre obchodné vyvažovanie distribučnej siete s plynom v súlade s európskou energetickou legislatívou s cieľom zabezpečiť, aby systém obchodného vyvažovania sietí zabraňoval špekulatívnemu správaniu účastníkov trhu s plynom a súčasne ich efektívne motivoval k dodržiavaniu rovnováhy medzi množstvom plynu vstupujúcim a odoberaným zo siete.
  10. Trvale odstraňovať bariéry týkajúce sa obchodovania s plynom a prístupu nových účastníkov trhu s plynom, podpora zvyšovania efektívnosti výkonov sietí a realizácie efektívnych investícií do potrebných vnútroštátnych kapacít a vhodných cezhraničných prepravných kapacít.
  11. V spolupráci s účastníkmi trhu s plynom zväziť zmenu systému platieb za odchýlky v plynárenstve, vrátane možnosti zmeny zodpovednosti za obchodné vyvažovanie sietí zo súčasného stavu na verejnou inštitúciu kontrolovaného nezávislého operátora trhu.
  12. Trvale vytvárať podmienky na znižovanie administratívnej náročnosti v sieťových odvetviach pre všetkých účastníkov trhu s plynom s využívaním získaných údajov a informácií z činnosti úradu.

13. Podporovať rozvoj efektívnej hospodárskej súťaže a účinne spolupracovať pri zabezpečovaní ochrany odberateľov plynu, vhodnými regulačnými nástrojmi aktívne prispievať k ochrane zraniteľných odberateľov.
14. Sledovať a vyhodnocovať vplyv regulovaných cien na účastníkov trhu s plynom a ich optimalizáciu, stabilizáciu a predvídateľnosťou zabezpečiť primeranosť cien plynu pre zraniteľných odberateľov a konkurencieschopnosť priemyselných odberateľov.
15. Zverejňovať prehľadné a aktuálne informácie o cenách energií, prípadne ich porovnanie s ostatnými členskými štátmi Európskej únie, prijímať opatrenia pre dodávateľov plynu na bezplatné zabezpečenie prístupu odberateľov plynu k informáciám o ich spotrebe, cene za dodávku plynu, ako aj skladbe ceny a podiele jednotlivých zložiek koncovej ceny za dodávku plynu.
16. Rozvíjať a maximálne využívať centrálny informačný systém úradu, budovať systém zverejňovania všetkých potrebných údajov pre účastníkov trhu s energiami na webovom sídle úradu, ktoré úrad v rámci výkonu svojej pôsobnosti spracoval, zverejňovať všetky informácie a údaje o rozhodnutiach, držiteľoch povolení a ostatných zákonom predpísaných údajov vo forme ustanovenej v platnej legislatíve a pravidelne tieto údaje aktualizovať.
17. Sledovať a vyhodnocovať efektívnosť, primeranosť realizovaných investícií do rekonštrukcií a modernizácií, efektívnosť a primeranosť nákladov na všetky regulované činnosti v plynárenstve.
18. Kontrolovať a identifikovať majetok plynárenských podnikov za účelom posúdenia, akým podielom je využívaný na zabezpečenie regulovaných činností.
19. Zabezpečovať pravidelný každoročný zber údajov o skutočných hodnotách ekonomických parametrov vchádzajúcich do výpočtu cien za regulované činnosti.
20. Vhodnými regulačnými nástrojmi stimulovať regulované subjekty k plneniu štandardov kvality a vytvárať podmienky pre uzatváranie zmlúv o nadštandardnej kvalite.
21. Podporovať využitie stlačeného zemného plynu v energetike a doprave.
22. Vytvárať podmienky pre zmenu metódy cenovej regulácie prepravy plynu v prípade požiadavky trhu s plynom.

3.3 Zhodnotenie potreby ďalšej regulácie na nadchádzajúce regulačné obdobie vrátane odôvodnenia navrhovaného rozsahu cenovej regulácie a spôsobu vykonávania cenovej regulácie v plynárenstve

Plynárenstvo v Slovenskej republike má bohatú históriu. V súčasnosti, v rámci Európskej únie, plní Slovenská republika kľúčovú úlohu v tranzite plynu. Zemný plyn zostáva aj v súčasnosti jedným z najvýznamnejších fosílnych palív zo skupiny neobnoviteľných energetických zdrojov. Slovenská republika je druhým najplynofikovanejším štátom v rámci Európskej únie. Prístup k plynu má až 94 % obyvateľstva, nakoľko je plynofikovaných 78 % miest a obcí. Z hľadiska charakteru odberu plynu má plyn výraznejšie postavenie v rámci vykurovania, ale evidujeme tiež veľké množstvá spotrebovaného plynu v rámci technologického charakteru odberu plynu. Podiel zemného plynu na energetickom mixe v Slovenskej republike predstavuje približne 28 %. V súčasnej dobe zaznamenáva úrad klesajúcu spotrebu zemného plynu v Slovenskej republike. Spotreba zemného plynu sa u koncových odberateľov plynu v Slovenskej republike v roku 2014 v porovnaní s rokom 2013 znížila o 15,7 %. Nižšia spotreba zemného plynu je spôsobená realizovanými projektmi úspor spotreby plynu u odberateľov plynu (prechod na alternatívne palivá plynu, štátna podpora zatepľovania a zvýšeného využitia obnoviteľných zdrojov energie – financovanie montáže slnečných kolektorov alebo kotlov na biomasu), ale aj rastúcou priemernou teplotou vzduchu v Slovenskej republike. V tejto súvislosti je potrebné si uvedomiť, že pri takto klesajúcej spotrebe plynu a rozsahu plynofikácie v Slovenskej republike nám rastú nároky na efektívne využívanie distribučnej siete, čo si vyžaduje zvýšený dohľad úradu na činnosť prevádzkovateľov distribučnej siete.

Úrad sleduje aj aktuálnu situáciu na veľkoobchodnom trhu s plynom v Európskej únii a úsilie Európskej komisie v rámci projektu Energetickej únie zabezpečiť pre jednotlivé členské štáty Európskej únie diverzifikáciu dopravných ciest plynu, ako aj diverzifikáciu zdrojov plynu. V priebehu posledných dvoch rokov boli sprevádzkované dve nové cezhraničné plynové prepojenia Slovenska, a to s Ukrajinou a Maďarskom a zároveň sú v zozname tzv. PCI projektov Európskej únie plánované dva projekty, ktorými sú cezhraničné plynové prepojenie medzi Slovenskom a Poľskom a projekt Eastring. Úrad bude podporovať diverzifikačné úsilia s dôrazom na maximálne využitie technickej kapacity slovenskej prepravnej siete.

Legislatívne pozadie trhu s plynom v Slovenskej republike je tvorené, či už priamo alebo nepriamo, právnymi predpismi Európskej únie. V rámci týchto predpisov môžeme rozoznávať tri základné princípy, ktoré tvoria základné piliere smerovania energetickej politiky Európskej únie. Tieto princípy majú v zásade korešpondovať so strategickými cieľmi novej energetickej politiky Európskej únie, ktorými sú udržateľnosť, konkurencieschopnosť a bezpečnosť dodávok energií. Zásadným medzníkom na trhu s plynom v Slovenskej republike bolo prijatie druhého energetického balíčka, implementácia do národnej energetickej legislatívy v roku 2004

a s tým spojená postupná liberalizácia trhu s plynom, od veľkých priemyselných odberateľov plynu až po domácnosti s možnosťou výberu dodávateľa plynu.

Aj napriek faktu, že boli vytvorené všetky legislatívne podmienky, záujem o zmenu dodávateľa v segmente domácností nebol významný, čo znamená, že v súčasnosti je na Slovensku dodávateľ s podielom v segmente domácností vo výške 72%. Podobne ako v elektroenergetike, tak aj v plynárenstve sú hlavnými bariérami úplne otvoreného trhu predovšetkým nízka úroveň energetického prehľadu, ako aj slabá informovanosť odberateľov plynu, hlavne v segmente domácností. Je potrebné si uvedomiť, že najväčšiu časť odberateľov plynu v domácnosti tvoria odberatelia plynu, ktorí plyn využívajú len na varenie, s maximálnym odobratým množstvom plynu 2 110 kWh. V súvislosti s malým množstvom odobratého plynu nie sú títo odberatelia plynu dostatočne motivovaní k zmene dodávateľa a zároveň táto veľká skupina odberateľov predstavuje najzraniteľnejšiu časť na trhu s plynom zo strany cenovej politiky dodávateľov plynu.

V podmienkach Slovenskej republiky sú odberatelia plynu rozdelení nasledovne:

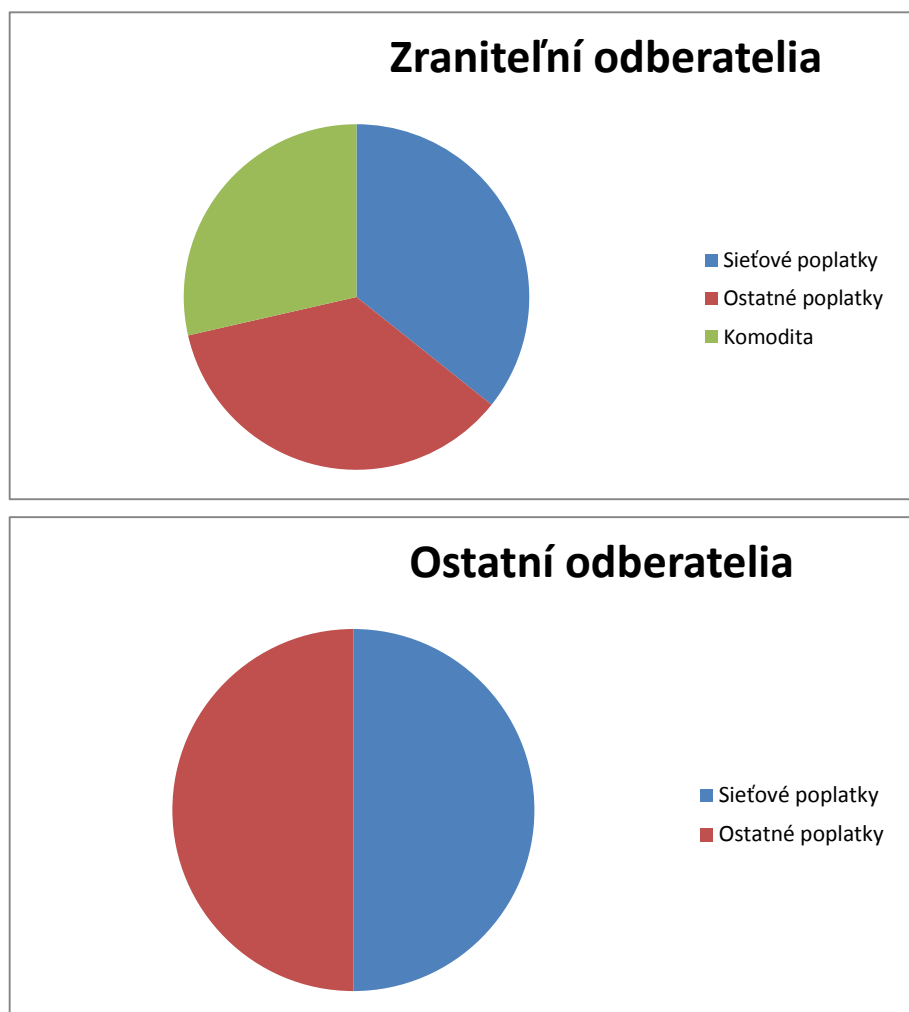
a) zraniteľní:

- domácnosti,
- malé podniky,

b) ostatní.

Podľa čl. 3 ods. 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/73/ES „...Členské štáty prijímú náležité opatrenia na ochranu koncových odberateľov a zabezpečia najmä, aby existovali dostatočné záruky na ochranu zraniteľných odberateľov...“ náležité opatrenia na ochranu koncových odberateľov plynu je možné zabezpečiť transparentnou cenovou reguláciou dodávky plynu pre tieto skupiny odberateľov.

Cenová regulácia pre zraniteľných odberateľov spočíva v určení integrovaných maximálnych cien za dodávku plynu (v prípade domácností vrátane sieťových poplatkov). Pre ostatných odberateľov budú regulované len sieťové poplatky a ostatné poplatky súvisiace s regulovanou činnosťou.

Jednotlivé regulované činnosti vzťahujúce sa k sieťovým poplatkom, ostatné poplatky a podrobnosti k samotnej cene komodity sú nasledovné:

Sieťové poplatky

1. Pripojenie do prepravnej siete
2. Prístup do prepravnej siete a preprava plynu
3. Pripojenie do distribučnej siete
4. Prístup do distribučnej siete a distribúcia plynu
5. Prístup do zásobníka a skladovanie plynu (v súčasnosti cenovo neregulované)

Ostatné poplatky

1. DPH
2. Spotrebná daň

Komodita

Cena komodity pre regulovaný segment trhu, t. j. zraniteľných odberateľov je zložená z váženého priemeru cien na burze (30 % priemer cien produktu NCG Natural Gas Year Futures Cal-t zverejnených burzou EEX) a cien vyplývajúcich z uzatvorených kontraktov na nákup plynu pre zabezpečenie dodávky plynu pre odberateľov, ktorá tvorí 70 % ceny za komoditu. Pri cenovej regulácii dodávky plynu pre zraniteľných odberateľov sa k cene komodity pripočítajú náklady spojené s dodávkou a úradom určený primeraný zisk.

Prehľad rozhodujúcich účastníkov na trhu s plynom v Slovenskej republike:

- a) prevádzkovateľ prepravnej siete (eustream, a. s.),
- b) prevádzkovateľ distribučnej siete na vymedzenom území Slovenskej republiky (SPP- distribúcia, a. s.),
- c) prevádzkovatelia lokálnych distribučných sietí,
- d) prevádzkovatelia zásobníkov (POZAGAS a. s. a NAFTA a. s.),
- e) dodávateľ plynu s najväčším podielom na trhu s plynom (Slovenský plynárenský priemysel, a. s.),
- f) 25 dodávateľov plynu,
- g) odberatelia plynu.

Ďalším dôležitým medzníkom na trhu s plynom v Slovenskej republike bola implementácia tzv. 3. energetického balíčka v roku 2012, ktorý znamenal zvýšený rozsah

kompetencií úradu, ale predovšetkým priniesol rozšírené povinnosti pre regulované subjekty, či už v oblasti zvýšenej ochrany odberateľov energií, alebo aj v oblasti striktných podmienok „unbundlingu“ pre prevádzkovateľa prepravnej siete. Táto skutočnosť si vyžiadala zvýšený dohľad úradu predovšetkým v oblasti vecnej regulácie, od certifikácie nezávislého prevádzkovateľa prepravnej siete, pravidelný dohľad nad nezávislosťou, schvaľovanie všetkých obchodných a finančných zmlúv v rámci vertikálne integrovaného podniku a sledovanie desaťročného plánu rozvoja prepravnej siete.

V rámci vytvorenia pravidiel na trhu s plynom a dohľadu nad vzájomnými vzťahmi účastníkov trhu s plynom úrad vypracoval vzorové obchodné podmienky a vzorový prevádzkový poriadok. Dodávatelia plynu poskytujúci univerzálnu službu majú povinnosť zapracovať vzorové obchodné podmienky do svojich všeobecných obchodných podmienok a tieto predložiť na schválenie úradu. Obdobne to platí aj pre všetkých prevádzkovateľov distribučných sietí pôsobiacich na území Slovenskej republiky, ktorí rovnako musia dať schváliť úradu vlastný prevádzkový poriadok vypracovaný v súlade so vzorovým prevádzkovým poriadkom.

Nevyhnutnosť cenovej regulácie pripojenia a prístupu do sietí, prepravy plynu a distribúcie plynu je daná charakterom sietí ako prirodzeného monopolu. Cenová regulácia dodávky plynu je potrebná predovšetkým z dôvodu ochrany zraniteľných odberateľov plynu z titulu ich slabej ekonomickej pozície na trhu s plynom, z toho vyplývajúcej nízkej úrovne vyjednávacej schopnosti v kontexte s cenou za dodávku plynu.

3.4 Rozsah cenovej regulácie pre jednotlivé regulované činnosti v plynárenstve

Cenová regulácia v oblasti plynárenstva na základe vyššie uvedených skutočností je potrebná. Uprednostňovaný systém cenového stropu umožňuje dodávateľom plynu pôsobiť na trhu s plynom a poskytnúť mu nižšie ceny ako dodávateľ plynu s najväčším podielom na trhu. Rozsah cenovej regulácie neporušuje aktuálnu energetickú legislatívu Európskej únie a taktiež úradom nastavené trhové princípy.

Rozsah cenovej regulácie a spôsob vykonávania cenovej regulácie je ustanovený v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2009/73/ES. Smernica umožňuje členským štátom

prijat' zákonné úpravy, ktorými si uplatnia širšie právomoci v štátnej regulácii prostredníctvom národných regulačných orgánov. Na základe smernice a zákona o regulácii a zákona o energetike bude rozsah cenovej regulácie v plynárenstve na nadchádzajúce regulačné obdobie nasledovný:

- a) pripojenie do prepravnej siete,
- b) pripojenie do distribučnej siete,
- c) poskytovanie podporných služieb v plynárenstve,
- d) prístup do prepravnej siete a preprava plynu,
- e) prístup do distribučnej siete a distribúcia plynu,
- f) dodávka plynu pre domácnosti,
- g) dodávka plynu pre malý podnik,
- h) dodávka plynu dodávateľom poslednej inštancie,
- i) výkup plynárenského zariadenia,
- j) prístup do zásobníka a uskladňovanie plynu.

Pripojenie do prepravnej siete

Cena za pripojenie pre odberateľov plynu, ako aj nových výrobcov plynu do prepravnej siete sa určí na základe skutočne vynaložených a preukázaných nákladov prevádzkovateľa prepravnej siete, ktoré sú spojené s pripojením do prepravnej siete v súlade s ekonomicky oprávnenými nákladmi ustanovenými vo vyhláške, ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v plynárenstve. Tento transparentný nákladový princíp zostáva zachovaný aj pre nadchádzajúce regulačné obdobie.

Prístup do prepravnej siete a preprava plynu

V oblasti prepravy plynu má spoločnosť eustream, a. s., charakter prirodzeného monopolu a nie je objektívne možné v podmienkach Slovenskej republiky predpokladať, z hľadiska efektivity prevádzky prepravnej siete, ako aj množstva prepravovaného plynu, výstavbu paralelnej vysokotlakovej prepravnej siete.

Úrad každý rok vyhodnocuje účinnosť konkurencie paralelných plynovodov v oblasti prepravy plynu. V súčasnosti uplatňuje metódu cenovej regulácie za prístup do prepravnej siete a prepravu plynu vyplývajúcu priamo z ustanovení zákona o regulácii, podľa ktorej úrad určí cenu za prepravu plynu porovnaním ceny prepravy plynu v členských štátoch Európskej únie.

Metóda umožňuje spoločnosti eustream, a. s., generovať primeraný zisk, ktorý umožňuje spoločnosti realizovať nové investície vyžadované situáciou na trhu s plynom a taktiež predstavuje pre prevádzkovateľa prepravnej siete možnosť vyvíjať dostatočnú flexibilitu v ponuke nových produktov a služieb a zároveň prijímať opatrenia vyplývajúce z priamo vykonateľných právne záväzných aktov Európskej únie.

V prípade aplikácie doterajšej metódy cenovej regulácie za prístup do prepravnej siete a prepravu plynu bude podkladom pre určenie cien pre tarifný systém entry-exit porovnávací analýza cien za prepravu plynu v Slovenskej republike s cenami za prepravu plynu v ostatných členských štátoch Európskej únie s úradom určenými rozšírenými parametrami porovnávania. Pre nadchádzajúce regulačné obdobie sa prehodnotí doterajšia tarifná štruktúra cien za prístup do prepravnej siete a prepravu plynu z hľadiska potrieb trhu s plynom a skladby existujúcich a potenciálnych užívateľov prepravnej siete. V nadchádzajúcom regulačnom období sa bude každoročne sledovať a vyhodnocovať, v rozsahu určenom úradom, vývoj výnosov a nákladov za výkon regulovanej činnosti, bez ohľadu na zvolenú metódu cenovej regulácie.

Okrem výkonu cenovej regulácie v oblasti prepravy plynu bude úrad sledovať:

- a) činnosť prevádzkovateľa prepravnej siete vo vzťahu k uzatváraným zmluvám v rámci vertikálne a horizontálne integrovaných štruktúr podniku, riadenia zdrojov, programu súladu a investičným plánom,
- b) vykonávanie desaťročného plánu rozvoja prevádzkovateľa prepravnej siete a rozhodovať o opatreniach k zaisteniu realizácie navrhovaných investícií,
- c) efektívne vykonávanie mechanizmov prideľovania kapacity v prepojediacich bodoch prepravnej siete nadväzujúcimi prepravnými sieťami.

Pripojenie do distribučnej siete

Maximálna cena za pripojenie do distribučnej siete bude určená obdobným spôsobom ako v predchádzajúcom regulačnom období, to znamená na základe predpokladaných priemerných ekonomicky oprávnených nákladov spojených s pripojením do distribučnej siete. Ceny budú určené osobitne pre odberateľov plynu v domácnosti a osobitne pre odberateľov plynu mimo domácností. Maximálna cena za pripojenie do distribučnej siete určená pre prvý rok regulačného obdobia bude pre ďalšie roky regulačného obdobia upravená maximálne indexom jadrovej inflácie za určené obdobie.

V prípade ceny za pripojenie nových výrobcov plynu do distribučnej siete sa táto cena určí na základe skutočne vynaložených nákladov prevádzkovateľom distribučnej siete v súvislosti s pripojením nových výrobcov plynu do distribučnej siete.

Prístup do distribučnej siete a distribúcia plynu

Základom pre schválenie alebo určenie ceny za prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu je použitie metódy cenového stropu, tzv. price-cap, pričom pre nastavenie cenového stropu na celé regulačné obdobie sa bude vychádzať z východiskových parametrov na základe výsledkov vyhodnotenia predchádzajúceho regulačného obdobia. Metóda cenového stropu sa používa v mnohých členských štátoch Európskej únie. Ide o metódu, ktorá stimuluje prevádzkovateľa distribučnej siete k efektívnemu správaniu a optimalizácii nákladov.

Pred začiatkom regulačného obdobia sa stanovujú základné parametre regulačného vzorca pre cenový strop, ako je hodnota regulovanej bázy aktív, prevádzkové náklady, odpisy, primeraný zisk a priemerná hodnota množstva distribuovaného plynu, ktoré budú rešpektovať vývoj množstva distribuovaného plynu v predchádzajúcom regulačnom období, ako aj výhľad pre ďalšie roky nadchádzajúceho regulačného obdobia.

Východisková hodnota regulovanej bázy aktív pre regulačné obdobie bude pre plynárenstvo vychádzať z hodnoty majetku prevádzkovateľa distribučnej siete nevyhnutne využívaného na zabezpečenie regulovanej činnosti z roku 2015. Pred nadchádzajúcim regulačným obdobím je potrebné zmapovať štruktúru majetku aj z hľadiska jeho využívania pri výkone regulovanej činnosti. Odpisy z regulovanej bázy aktív budú vzťahované na technickú dobu životnosti jednotlivých tried majetku prevádzkovateľa distribučnej siete.

Prevádzkové náklady regulovaného subjektu stanovené v závislosti na oprávnenosti a primeranosti budú počas regulačného obdobia medziročne eskalované rozdielom hodnoty indexu jadrovej inflácie a faktorom efektivity, ktorý predstavuje stimulačný faktor vedúci k efektívnejšiemu správaniu regulovaného subjektu spojenému so znižovaním nákladov. Prevádzkové náklady budú stanovené v kontexte so skutočným využitím povolených nákladov na fyzické vyvažovanie siete, riadenie strát v distribučnej sieti a zabezpečenie štandardu bezpečnosti dodávok plynu.

Pre nastavenie ceny za prístup do distribučnej siete a distribúciu je taktiež potrebné analyzovať výšku strát a vlastnej spotreby v sieťach a vhodnými regulačnými nástrojmi v rámci cenovej regulácie zabezpečiť motivačné faktory na znižovanie strát a vlastnej spotreby v sieťach.

Základom pre výpočet primeraného zisku bude súčin východiskovej hodnoty regulovanej bázy aktív a váženého priemeru nákladov na kapitál. Podstatný vplyv na výšku primeraného zisku bude predstavovať index miery využitia dosiahnutých disponibilných zdrojov – určený úradom na základe využitia disponibilných zdrojov prevádzkovateľa distribučnej siete, ktoré majú byť primárne určené na investície do distribučnej siete pre zabezpečenie spoľahlivej prevádzky siete, čo predstavuje základnú zákonnú povinnosť prevádzkovateľa distribučnej siete.

Úrad bude každoročne sledovať stav regulovanej bázy aktív a vyžívanie disponibilných zdrojov.

Pri cenovej regulácii prístupu do distribučnej siete a distribúcie plynu pre regulované subjekty, do ktorých distribučnej siete je pripojených menej ako 100 000 odberných miest sa z dôvodu lokálneho charakteru týchto distribučných sietí budú ceny za prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu pre lokálne distribučné siete určovať na základe oprávnených nákladov a primeraného zisku stanoveného úradom; celkové oprávnené náklady pri tejto metóde budú limitované hodnotou maximálnych jednotkových oprávnených nákladov; maximálna cena na celé regulačné obdobie bude vypočítaná aj na základe skutočných údajov z predchádzajúceho regulačného obdobia so zohľadnením efektívneho vynakladania oprávnených nákladov. Na základe porovnávacej analýzy, ktorej predmetom bude porovnanie hodnoty uznaných ekonomicky oprávnených nákladov vzťahnutých na jednotku množstva distribuovaného plynu alebo jednotku dĺžky distribučnej siete sa stanoví referenčná hodnota jednotkových oprávnených nákladov pre prevádzkovateľov lokálnych distribučných sietí. Ekonomicky oprávnené náklady predkladané jednotlivými prevádzkovateľmi lokálnych distribučných sietí v rámci určenia cien za prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu sa nesmú zásadne líšiť od stanovenej referenčnej hodnoty jednotkových oprávnených nákladov. Úrad bude v nadchádzajúcom regulačnom období vytvárať podmienky na postupné zosúladenie princípov cenovej regulácie pre lokálne distribučné siete a prevádzkovateľa distribučnej siete SPP-distribúcia, a. s.

Metódy cenovej regulácie pre prevádzkovateľov distribučných sietí budú stanovené na transparentnom a nediskriminačnom princípe a budú zabezpečovať úhradu primeraných nákladov, primeraný zisk, tvorbu prostriedkov na investície.

Maximálna cena za prístup do distribučnej siete pre všetkých prevádzkovateľov distribučných sietí bude upravená o hodnotu výnosov za pripojenie do distribučnej siete a dosiahnutých výnosov za prekročenie zmluvne dohodnutej dennej distribučnej kapacity. Maximálna cena pre SPP - distribúcia, a. s., sa bude upravovať aj z hľadiska výnosov za obchodné vyvažovanie vykonávané touto spoločnosťou pre užívateľov distribučnej siete.

V rámci určenia jednotlivých taríf za prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu na regulačné obdobie rokov 2017 – 2021 sa budú tieto tarify prehodnocovať v kontexte meniaceho sa charakteru odberu odberateľov plynu a tarifné sadzby cien za prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu sa stanovujú tak, aby boli účastníci trhu ekonomicky motivovaní využívať tarifnú skupinu, ktorá zodpovedá ich ročnej spotrebe plynu na odbernom mieste. Tarifná štruktúra bude taktiež prehodnotená z hľadiska tlakových úrovní a členenia nákladov prevádzkovateľa distribučnej siete. Súčasťou taríf za prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu bude aj cena za poskytovanie podporných služieb v plynárenstve. Tarifná štruktúra by mala zároveň napomáhať a prispievať k riešeniu problematiky energetickej chudoby.

Taktiež sa bude každoročne sledovať a vyhodnocovať, v rozsahu určenom úradom, vývoj jednotlivých výnosov a povolených nákladov za prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu výkon regulovanej činnosti. V prípade zisteného rozdielu medzi plánovanými a skutočnými hodnotami týchto ekonomických parametrov, z ktorých sa vychádzalo pri určení ceny na regulačné obdobie, úrad zmení cenové rozhodnutie pre prevádzkovateľa distribučnej siete.

Okrem vykonávania cenovej a vecnej regulácie v oblasti distribúcie plynu bude úrad:

- a) spolupracovať pri vypracovaní ekonomického posúdenia zavedenia inteligentných meracích systémov zohľadňujúcich všetky dlhodobé náklady a prínosy pre prevádzkovateľa distribučnej siete, dodávateľov plynu a odberateľov plynu v rámci trhu s plynom v Slovenskej republike,

- b) v rámci riešenia energetickej chudoby a v odôvodnených prípadoch presadzovať zavedenie tzv. kreditného meracieho systému, ktoré by zabezpečovali odber plynu až do vyčerpania finančného limitu,
- c) sledovať plnenie opatrení na zabezpečenie informovanosti účastníkov trhu s plynom pri pripájaní do distribučných sietí, budovaní plynárenských zariadení, právach a povinnostiach súvisiacich s ich vybudovaním, prevádzkovaním, ako aj o právach a povinnostiach prevádzkovateľov distribučných sietí,
- d) vytvárať podmienky pre zavedenie jednoduchovej ceny za distribúciu, resp. taríf s väčšou váhou na fixnú časť ceny, nakoľko prevažná časť nákladov prevádzkovateľa distribučnej siete je fixného charakteru.

Úlohou úradu pre nadchádzajúce regulačné obdobie je aj riešenie problematiky zániku prevádzkovateľa distribučnej siete a jeho nahradení iným prevádzkovateľom distribučnej siete vrátane prevzatia všetkých povinností pôvodného prevádzkovateľa distribučnej siete tak, aby odberatelia plynu nezostali bez možnosti distribúcie plynu. V tejto súvislosti je potrebné vytvorenie transparentných a nediskriminačných podmienok pre legislatívne riešenie, ktoré bude v súlade s Ústavou Slovenskej republiky. Návrh legislatívnej úpravy predstavuje jednu z dôležitých úloh pre úrad, ale aj pre inštitúcie, ktoré majú legislatívnu iniciatívu, touto úpravou sa vytvoria podmienky pre zvýšenie bezpečnosti dodávok plynu a poskytovanie univerzálnej služby v plynárenstve. Ďalším potrebným krokom úradu v oblasti legislatívnych úprav je aj eliminácia vzniku prevádzkovateľov distribučných sietí, ktoré predstavujú nadväzujúce siete na úrovni lokálnych distribučných sietí pretože ich existencia znamená pre odberateľov plynu neadekvátne zvýšené náklady na distribúciu plynu a vyššiu koncovú cenu za dodávku plynu.

Uskladňovanie plynu

Zásobníky zohrávajú kľúčovú úlohu pri zabezpečovaní plynulých dodávok plynu v rámci Slovenskej republiky, ale aj do krajín Európskej únie, a zároveň sú efektívnym nástrojom pre podporu obchodovania na plynárenskom trhu.

Z dôvodu dynamickejšieho rozvoja trhu a predovšetkým z dôvodu zabezpečenia bezpečnej a spoľahlivej dodávky plynu pre odberateľov plynu v Slovenskej republike navrhuje úrad zavedenie regulovaného prístupu do zásobníka a uskladňovania plynu, stanovenia jednotných pravidiel pre nediskriminačný prístup do zásobníka a dohľad nad uskladňovacími kapacitami v kontexte zabránenia blokácie kapacity.

Úrad bude určovať maximálne ceny za túto regulovanú činnosť porovnaním ceny za regulovanú činnosť s cenou za rovnakú regulovanú činnosť v Slovenskej republike alebo členských štátoch Európskej únie. Určenie maximálnych cien za prístup do zásobníka a uskladňovanie plynu nebude prevádzkovateľovi zásobníka brániť v ponuke flexibilných produktov v obchode s uskladňovacími kapacitami, taktiež pri ponuke voľných skladovacích kapacít, ktoré bude prevádzkovateľ zásobníka ponúkať formou obchodných verejných súťaží. Úrad bude aj naďalej sledovať činnosť prevádzkovateľov zásobníkov s cieľom maximálneho využitia uskladňovacej kapacity a zabezpečovať prístup účastníkov trhu s plynom k informáciám o voľnej uskladňovacej kapacite.

Dodávka plynu zraniteľným odberateľom

V oblasti dodávok plynu zraniteľným odberateľom plynu bude úsilím úradu zjednotiť harmonogramy, metodiky a postupy pri dodávke plynu pre zraniteľných odberateľov plynu s metodikou a postupmi pri dodávke elektriny pre zraniteľných odberateľov elektriny.

Aj pre túto oblasť trhu sa použije modifikovaná metóda cenového stropu, pričom východiskom pre reguláciu ceny za dodávku plynu pre domácnosti v tomto regulačnom období budú tzv. „východiskové náklady“ určené pre rok 2017. Východiskové náklady budú zohľadňovať oprávnené náklady súvisiace s nákupom plynu zodpovedajúcim aktuálnej situácii na trhu s plynom (ceny na burze), reálnemu nákupu komodity (napr. dlhodobé kontrakty) a využitiu iných možností dostupných nediskriminačne pre všetkých dodávateľov. Základom pre určenie ceny komodity bude jej cena na burze (EEX).

Ďalej budú východiskové náklady zohľadňovať náklady súvisiace s obchodnou činnosťou dodávateľa plynu vzťahnuté na jednotku množstva. Cena za dodávku plynu bude obsahovať aj úradom určený primeraný zisk, ale nebude obsahovať náklady na prepravu plynu, náklady na distribúciu, t. z. regulované sieťové poplatky, ktoré sú pre každého dodávateľa plynu stanovené na rovnakej báze a výška týchto nákladov sa pre dodávateľa plynu líši v závislosti od portfólia jeho odberateľov plynu. Úrad na základe analýzy určí maximálne náklady dodávateľa plynu vyplývajúce z jeho obchodnej činnosti (bez nákladov na nákup plynu), ktoré je možné do ceny za dodávku plynu započítať. Podkladom pre analýzu budú údaje od všetkých dodávateľov plynu, ktorí dodávali v predchádzajúcom regulačnom období plyn domácnostiam. Maximálne ceny za dodávku plynu pre domácnosti budú dvojzložkové, zložené z maximálnej výšky fixnej

mesačnej sadzby a maximálnej výšky sadzby za odobratý plyn. Štruktúra taríf bude rozdelená do tarifných skupín podľa množstva ročnej spotreby plynu. Bude zároveň analyzovaný rozsah jednotlivých taríf a analyzovaný aj rozsah taríf, ktoré podliehajú regulácii dodávok vrátane zváženia zmien rozsahu regulovaných taríf.

V predchádzajúcom regulačnom období bolo vytvorené dostatočné legislatívne prostredie aj v rámci podmienok výkonu cenovej regulácie na to, aby sa na trhu s plynom etablovali noví dodávatelia plynu, ktorí zabezpečujú dodávku plynu pre domácnosti. V nadchádzajúcom regulačnom období každý dodávateľ plynu, ktorý dodáva plyn domácnostiam, bude predkladať vlastný cenový návrh. Na rozdiel od predchádzajúceho regulačného obdobia nebude možné prevziať ceny dodávateľa s najväčším podielom na trhu s plynom. Úrad aj týmto spôsobom nadväzuje na podnety účastníkov trhu s plynom v záujme zjednotiť regulačné metódy a postupy pri dodávke energií v plynárenstve a v elektroenergetike.

Pri cenovej regulácii dodávky plynu malým podnikom úrad nezaznamenal v prechádzajúcom regulačnom období žiadne výrazne negatívne skúsenosti dodávateľov plynu vykonávajúcich dodávku plynu malým podnikom. Malé podniky tvoria zväčša odberatelia – malí živnostníci, resp. podnikatelia bez výraznej schopnosti vyjednávať o cene za dodávku plynu, preto bude úrad vykonávať cenovú reguláciu dodávky plynu pre túto skupinu odberateľov.

Tak ako v predchádzajúcom období, tak aj v nadchádzajúcom regulačnom období sa určia maximálne ceny za dodávku plynu malým podnikom na základe oprávnených nákladov na nákup plynu, nákladov obchodnej činnosti dodávateľa plynu a určeného primeraného zisku bez započítania nákladov dodávateľa plynu vyplývajúcich z použitia sietí. Maximálne ceny budú dvojzložkové, zložené z maximálnej výšky fixnej mesačnej sadzby a maximálnej výšky sadzby za odobratý plyn. Štruktúra taríf bude rozdelená podľa množstva ročnej spotreby plynu.

Úrad bude pravidelne sledovať pohyby cien plynu na trhu (burze) a v prípade výrazných zmien bude na ne reagovať požiadavkou na zmenu cenového rozhodnutia pre dodávateľa, ktorý ich nezohľadní vo svojich cenníkoch.

Dodávka poslednej inštancie

Rozvoj konkurenčného prostredia na trhu s plynom prináša so sebou aj riziko, že niektorý z dodávateľov plynu môže stratiť schopnosť dodávať plyn svojim odberateľom plynu, a preto úrad v súlade so zákonom o energetike a zákonom o regulácii a v záujme ochrany odberateľov plynu, ktorí nie vlastnou vinou prišli o svojho dodávateľa plynu, vykonáva cenovú reguláciu dodávky plynu dodávateľom poslednej inštancie.

Na vymedzenom území Slovenskej republiky je v súčasnosti dodávateľom poslednej inštancie Slovenský plynárenský priemysel, a. s. Pre dodávateľa poslednej inštancie sa uplatnia ceny rovnako ako v predchádzajúcom regulačnom období, t. j. na základe určených oprávnených nákladov dodávateľa poslednej inštancie, ktoré možno započítať do cien vrátane výšky primeraného zisku pre všetky skupiny odberateľov.

Výkup plynárenského zariadenia

Cena za výkup plynárenského zariadenia v regulačnom období rokov 2017 – 2021 sa určí na základe ekonomicky oprávnených nákladov, pri zohľadnení ekonomickej efektívnosti vykupovaného plynárenského zariadenia vo forme maximálnych cien za výkup plynárenského zariadenia

3.5 Spôsob vykonávania cenovej regulácie pre jednotlivé regulované činnosti v plynárenstve

V nadchádzajúcom regulačnom období bude cenová regulácia vykonávaná spôsobmi v súlade s možnosťami ustanovenými v zákone o regulácii, ktoré je možné aplikovať jednotlivo alebo vzájomnou kombináciou, s ohľadom na zachovanie princípov, ktoré sú predmetom ostatnej národnej energetickej legislatívy a legislatívy Európskej únie.

Regulované subjekty majú zvoleným spôsobom regulácie zabezpečenú úhradu nákladov, primeraný zisk, a tým vytvorený dostatok prostriedkov na potrebné investície pre bezpečnú a spoľahlivú prevádzku siete alebo zabezpečenie dodávok plynu. Na druhej strane je potrebné zabezpečiť, aby takto získané prostriedky na výkon regulovanej činnosti boli kontrolovateľné a efektívne využité v rámci regulovanej činnosti. Spôsob vykonávania cenovej regulácie v plynárenstve je zvolený taktiež so zreteľom na ochranu zraniteľných odberateľov plynu a zabezpečenie konkurencieschopnosti priemyselných odberateľov v Slovenskej republike.

Pre jednotlivé regulované činnosti budú aplikované nasledujúce spôsoby vykonávania cenovej regulácie:

- a) za pripojenie do prepravnej siete priamym určením maximálnej ceny,
- b) za pripojenie do distribučnej siete určením spôsobu výpočtu maximálnej ceny,
- c) za poskytovanie podporných služieb v plynárenstve určením spôsobu výpočtu pevnej ceny,
- d) za prístup do prepravnej siete a prepravu plynu určením maximálnej ceny porovnaním ceny za túto regulovanú činnosť s cenou za rovnakú regulovanú činnosť v Slovenskej republike alebo členských štátoch Európskej únie,
- e) za prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu určením spôsobu výpočtu maximálnej ceny a pevnej ceny,
- f) za dodávku plynu pre domácnosti určením spôsobu výpočtu maximálnej ceny,
- g) za dodávku plynu malému podniku určením spôsobu výpočtu maximálnej ceny,
- h) za dodávku plynu dodávateľom poslednej inštancie určením spôsobu výpočtu maximálnej ceny,
- i) za výkup plynárenského zariadenia priamym určením maximálnej ceny,
- j) za prístup do zásobníka a uskladňovanie plynu určením maximálnej ceny porovnaním ceny za túto regulovanú činnosť s cenou za rovnakú regulovanú činnosť v Slovenskej republike alebo členských štátoch Európskej únie.

4. Regulácia v tepelnej energetike

4.1 Ciele regulačnej politiky na nadchádzajúce regulačné obdobie

1. Transparentnou a spravodlivou reguláciou znižovať riziká porušovania hospodárskej súťaže zneužívaním možného dominantného postavenia dodávateľa a zvyšovať právne postavenie koncového odberateľa, a tým aj ochranu konečného spotrebiteľa.
2. Vzhľadom na lokálny charakter sústav tepelných zariadení zamedzujúci liberalizovanému prístupu do distribúcie a neexistujúcu možnosť voľby dodávateľa tepla vhodnými regulačnými nástrojmi zabezpečiť rovnováhu medzi záujmami jednotlivých účastníkov trhu pri rešpektovaní ochrany odberateľov.
3. V maximálnej možnej miere vytvoriť podmienky na stabilizáciu cien; za týmto účelom určovať spoločnú cenu tepla v rámci obce pre každého dodávateľa tepla na celé regulačné obdobie, ktorá dostatočne naplňuje atribút miery solidarnosti medzi odberateľmi.

4. Zabezpečiť transparentnosť regulácie jednoznačne stanovenými pravidlami a postupmi pri cenovej regulácii a zverejňovaním informácií o cenách.

4.2 Priority regulačnej politiky na nadchádzajúce regulačné obdobie

1. Určovaním dvojzložkovej ceny tepla zabezpečiť rovnomerné krytie finančných prostriedkov na nákup paliva v priebehu roka dostatočnou mierou zabezpečiť spravodlivú úhradu stálych nákladov pri podnikaní v tepelnej energetike.
2. Kontrolovať a identifikovať majetok regulovaných subjektov za účelom posúdenia, akým podielom je využívaný na zabezpečenie regulovaných činností.
3. Dôsledne sledovať a kontrolovať tzv. SLA a outsourcingové zmluvy, aby sa obmedzili výlučne na aktivity, ktoré regulované subjekty vykonávajú výnimočne a nemôžu ich zabezpečiť vlastnými silami.
4. Stanoviť ekonomicky oprávnené náklady a primeraný zisk na zabezpečenie efektívnej, spoľahlivej a bezpečnej dodávky tepla na základe objektívnej výšky regulačnej bázy aktív.
5. Optimalizovať variabilné náklady na nákup paliva uplatnením záväzných hodnôt energetických účinností premeny energie pre zariadenia na výrobu tepla a distribúciu tepla a reálnych trhových cien palív s cieľom obmedzenia nákladov, ktoré súvisia s ne hospodárnym využitím primárnych palív.
6. Motivovať ekonomickými prostriedkami k zvyšovaniu racionálnych investícií do zvyšovania energetickej účinnosti výroby a rozvodu tepla a efektívnemu využívaniu palív pri výrobe a rozvode tepla.
7. Presadzovať využívanie obnoviteľných zdrojov energie na výrobu tepla najmä v systémoch centrálného zásobovania teplom a zabrániť neefektívnej podpore vyrobenej elektriny z týchto zdrojov.
8. Optimalizáciou fixných nákladov a primeraného zisku vytvárať podmienky na stabilizáciu cien.
9. Dôsledne posudzovať potrebu nových investícií na zvýšenie efektívnosti existujúcich tepelných zariadení, resp. výstavbu nových technológií s dôrazom na ich vplyv na cenu tepla.
10. Stanoviť optimálne pravidlá na zamedzenie neuvážených investícií s negatívnym dopadom na odberateľov tepla.

11. Vykonať revíziu hodnoty aktív využívaných na regulovanú činnosť zohľadnením technickej doby životnosti regulačných aktív.
12. Stanoviť jednoznačné a transparentné pravidlá na uplatňovanie nájomných vzťahov týkajúcich sa neobežných aktív využívaných v regulovaných činnostiach a pravidlá na špecifikáciu oprávnených nákladov v súvislosti s obmedzením nákladov na nevyužité výrobné kapacity.
13. Dôsledne posudzovať primeranosť vynaložených fixných nákladov pri výrobe a rozvode tepla.
14. Stanoviť mieru primeraného zisku vo vzťahu k objemu dodávky a v závislosti od výšky neobežných aktív, resp. regulačnej bázy aktív využívaných na regulovanú činnosť.
15. Pri určení spôsobu výpočtu maximálnych cien stanoviť postup na zamedzenie špekulatívneho správania a vzájomnej diskriminácie medzi odberateľmi v rámci sústav tepelných zariadení dodávateľa.
16. Stanoviť zložky ceny tepla na parametre vychádzajúce z merateľných údajov objektívne zohľadňujúce podiel nákladov na dodávku tepla pre jednotlivých odberateľov.
17. Eliminovať mieru vplyvu klimatických podmienok na cenu tepla v dlhšom časovom období.
18. Zúčtovaním nákladov v určenej cene tepla na skutočné náklady po skončení každého kalendárneho roka zabezpečiť objektívne vysporiadanie vynaložených nákladov pri výrobe a rozvode tepla pre koncových odberateľov.
19. Jednoznačne stanoveným postupom a preukazovaním zúčtovania skutočných nákladov zabezpečiť bezodkladné vrátenie finančných prostriedkov, ktoré nie sú ekonomicky oprávnenými nákladmi.
20. Poskytovať pomoc pri aplikácii všeobecne záväzných právnych predpisov súvisiacich s cenovou reguláciou v praxi priebežne počas celého regulačného obdobia, a to najmä vypracovaním a zverejnením usmernení.
21. Vhodnými regulačnými nástrojmi stimulovať regulované subjekty k plneniu ustanovených štandardov kvality a vytvárať podmienky pre uzatváranie zmlúv o nadštandardnej kvalite.
22. Sledovať a vyhodnocovať vývoj ceny palív používaných pri výrobe tepla na stanovenie maximálnych hodnôt vstupných nákladov pre variabilnú zložku ceny tepla.
23. Sledovať a vyhodnocovať vývoj skutočných nákladov pri výrobe a distribúcii tepla pre účely optimalizovania regulačných opatrení.
24. Sledovať a vyhodnocovať vývoj nákladov za teplo v bytových domoch.
25. Uplatňovať princípy energetickej efektívnosti v oblasti regulácie v tepelnej energetike.

26. Sledovať a vyhodnocovať spotrebu koncových odberateľov tepla.

4.3 Zhodnotenie potreby ďalšej regulácie na nadchádzajúce regulačné obdobie vrátane odôvodnenia navrhovaného rozsahu cenovej regulácie a spôsobu vykonávania cenovej regulácie v tepelnej energetike

V tepelnej energetike nie je možné hovoriť o liberalizovanom trhu. Otvorený trh s teplom na Slovensku a ani v iných členských štátoch Európskej únie neexistuje. Vybudované systémy tepelných zariadení majú lokálny charakter a nie sú vzájomne prepojené, čo je nevyhnutným predpokladom otvorenia trhu. Dodávka tepla sa uskutočňuje len medzi jedným dodávateľom a odberateľom, prípadne viacerými odberateľmi. Odberatelia si nemôžu vybrať dodávateľa z inej lokálnej sústavy tepelných zariadení. Z tohto dôvodu úplne absentuje súťaž medzi dodávateľmi tepla a ich monopolné postavenie je nemenné. Jedinou nepriamou konkurenciou pre dodávateľov tepla je výstavba individuálneho zdroja tepla odberateľom.

S cieľom obmedziť zvyšovanie nákladov za teplo pre koncových odberateľov sa podmienky na výstavbu sústav tepelných zariadení, ktoré by zvyšovali aj negatívny dopad na životné prostredie a hospodárnosť existujúcich sústav tepelných zariadení, legislatívne sprísnil. Týmto sa však monopolné postavenie dodávateľov tepla posilnilo. Znižovanie rizík porušovania hospodárskej súťaže a zneužívanie monopolného postavenia dodávateľov tepla pri dodávke tepla a tým aj zvýšenie ochrany konečného spotrebiteľa sa môže dosiahnuť len spravodlivou a transparentnou reguláciou.

4.4 Rozsah cenovej regulácie pre jednotlivé regulované činnosti v tepelnej energetike

Reguláciou sa bude naďalej vykonávať komplexná regulácia výroby, distribúcie a dodávky tepla. V tepelnej energetike totiž dodávka tepla (t. j. predaj tepla) predstavuje činnosť, ktorú nie je možné vykonávať samostatne ako v odvetví, kde je vytvorený liberalizovaný trh so svojimi pravidlami. Predaj tepla sa vždy viaže na výrobu alebo distribúciu tepla a zabezpečujú ho výlučne dodávatelia tepla. Ani v blízkej budúcnosti sa nepočíta s možnosťou liberalizovaného prístupu do distribúcie, a preto cenovej regulácii v tepelnej energetike budú podliehať nasledujúce činnosti:

- a) výroba a dodávka tepla,
- b) výroba, distribúcia a dodávka tepla,
- c) distribúcia a dodávka tepla.

4.5 Spôsob vykonávania cenovej regulácie pre jednotlivé regulované činnosti v tepelnej energetike

Slovenská republika patrí k štátom s vysokým zastúpením centralizovaného zásobovania teplom. Sústavy tepelných zariadení pokrývajú významnú časť dodávok tepla pre obyvateľstvo, podnikateľské subjekty, ale aj pre verejný sektor. Počet dodávateľov tepla, ktorí podnikajú na týchto sústavách, sa každoročne pohybuje okolo 320 až 350. Tepelná energetika je veľmi rôznorodé odvetvie, čo sa týka spôsobu výroby tepla, rozsahu tepelných zariadení, ako aj veľkosti samotných teplárenských spoločností.

Cenová regulácia sa bude vykonávať určením spôsobu výpočtu maximálnej ceny tepla v kombinácii s metódou tzv. price-cap. Tento spôsob umožňuje zohľadniť rôznorodé technické a špecifické podmienky výroby a rozvodu tepla u jednotlivých dodávateľov. Určenie ekonomicky oprávnených nákladov, primeraného zisku, zohľadnenie využívania majetku na regulované činnosti a zohľadnenie nových investícií, ktoré možno do ceny započítať, zabezpečí kvalitnú, bezpečnú a ekonomicky efektívnu dodávku tepla so sociálnym dopadom aj na spotrebiteľov.

Výsledkom tohto spôsobu vykonávania cenovej regulácie je určenie maximálnej ceny tepla na celé regulačné obdobie pre každého dodávateľa. Určenie spoločnej ceny pre jedného dodávateľa v rámci jednej obce sa zachová, nakoľko prispieva k stabilizácii ceny v danej lokalite a minimalizuje skokové zmeny ceny tepla z dôvodu obnovy a rekonštrukcie.

Cieľom regulačnej politiky, okrem iného, je aj to, aby sa z tepelnej energetiky vytvorilo stabilné odvetvie s predvídateľným a transparentným regulačným prostredím, v ktorom dodávatelia budú môcť dlhodobo plánovať investície do tepelných zariadení. Veľký dôraz sa však pri tvorbe sekundárnej legislatívy bude klásť na to, aby sa vytvárali podmienky nielen na technickú efektívnosť a bezpečnosť dodávok, ale aj na to, aby investície do výstavby tepelných zariadení boli vynakladané efektívne a aby sa cena tepla v čo najväčšej možnej miere stabilizovala.

Cena tepla sa bude stanovovať ako dvojzložková. Určenie samostatnej variabilnej zložky ceny tepla umožňuje preklenúť nerovnomernú potrebu finančných prostriedkov dodávateľov na nákup paliva v jednotlivých mesiacoch v priebehu roka. Variabilná zložka maximálnej ceny tepla zahŕňa palivové náklady, náklady na elektrinu, technologické hmoty a niektoré platby súvisiace s ochranou životného prostredia. Určuje sa na objednané množstvo tepla v eurách/kWh, ktoré vychádza zo skutočnej spotreby v minulom roku, pričom v regulačnom roku sa variabilná zložka fakturuje za skutočne namerané množstvo tepla na odbernom mieste.

Oprávnené náklady na palivo sa určia výpočtom z objednaného množstva tepla príslušných odberateľov s použitím záväzných hodnôt energetickej účinnosti premeny energie zariadenia na výrobu a rozvod tepla. Cena palív používaných pri výrobe tepla bude limitovaná maximálnou výškou na základe štatistického vyhodnotenia cenovej dostupnosti jednotlivých druhov palív a predikcií vývoja cien na príslušný regulačný rok t.

Fixná zložka maximálnej ceny tepla zahŕňa oprávnené fixné náklady a primeraný zisk. Jej hodnota sa bude určovať v eurách/kW regulačného príkonu odberných zariadení v sústavách tepelných zariadení dodávateľa. Fixné náklady zahŕňajú nevyhnutne potrebný rozsah a výšku oprávnených nákladov na zabezpečenie výroby a distribúcie tepla. Počas nadchádzajúceho regulačného obdobia sa bude uplatňovať nákladová metóda v kombinácii s metódou tzv. price-cap, ktorá umožní zvýšenie cien len v prípade nových investícií do zefektívnenia tepelných zariadení, ale zohľadní aj vývoj jadrovej inflácie a súčasne efektívnosť vynakladania získaných finančných prostriedkov z tržieb za teplo.

Nadálej bude platiť zásada limitovania fixných nákladov, ktoré dodávateľ tepla môže svojim konaním ovplyvniť (osobné náklady, náklady na spotrebný materiál a pod.). Výška regulovanej zložky fixných nákladov bude diferencovaná v závislosti od množstva dodaného tepla.

Regulačný príkon odberných zariadení na regulačný rok t bude vychádzať z merateľných údajov objektívne zohľadňujúcich podiel nákladov na dodávku tepla pre jednotlivých odberateľov. Určujúcim kritériom pre stanovenie výpočtu regulačného príkonu bude rovnomernosť odberu tepla na vykurovanie a tepla v teplej úžitkovej vode, tepla na technologické účely alebo tepla na pokrytie potreby odberateľa, ktorý si časť tepla vyrába sám. Pri stanovení regulačného príkonu odberateľa, ktorý má aj vlastnú výrobu (doplňkové teplo)

z obnoviteľných zdrojov energie sa bude brať ohľad aj na celospoločenský záujem na znižovaní fosílnych palív.

Regulačný príkon, ktorý vychádza zo skutočne dodaného množstva tepla nameraného na odberných miestach určenými meradlami v predchádzajúcich rokoch a diferencovane stanoveným počtom hodín podľa rovnomernosti odberu tepla, je v súčasnosti jediným objektívnym a nespochybniteľným údajom pre účely regulácie. Jeho aplikácia v cenovej regulácii je nesporná z viacerých hľadísk, a to

- a) regulovaná zložka fixných nákladov, ktorá je závislá od veľkosti regulačného príkonu, bude určená transparentným spôsobom,
- b) fakturáciou fixnej zložky ceny tepla za regulačný príkon jednotliví odberatelia uhradia dodávateľovi tepla len oprávnené fixné náklady schválené v cene tepla v pomere podľa veľkosti ich odberu,
- c) údaje o skutočnej dodávke tepla za predchádzajúce roky potrebné pre výpočet regulačného príkonu sú merané na každom odbernom mieste a dostupné všetkým účastníkom trhu,
- d) nevyžaduje sa inštalácia nových finančne náročných sofistikovaných meradiel, zber a vyhodnocovanie dát.

Jednoznačne stanovený výpočet regulačného príkonu bez možnosti dohody medzi dodávateľom a odberateľom zabráni špekuláciám, zvýhodňovaniu niektorých odberateľov alebo plátbám za teplo na základe predpokladov a dohadov. Použitie skutočne nameraných údajov vytvorí predpoklad na objektívne určenie regulačného príkonu pre každé odberné miesto, a tým aj objektívne a nediskriminačné úhrady fixných nákladov jednotlivými odberateľmi.

V prípade racionalizačných opatrení na strane spotreby sa úspora tepla môže odberateľom, ktorí opatrenia realizovali, finančne prejavíť už v roku realizácie, ak sa fixné náklady po skončení roka prerozdelia medzi jednotlivých odberateľov na základe skutočne nameranej spotreby tepla.

Plnenie záväzkov na znižovanie koncovej spotreby tepla vyplývajúcich zo smernice Európskeho parlamentu a Rady 2012/27/EÚ o energetickej efektívnosti, ale aj klimatické podmienky v predchádzajúcich rokoch spôsobujú, že dodávka tepla má klesajúci trend, ktorý predstavuje ročne 3 až 5 %. Táto skutočnosť nepriaznivo ovplyvňuje cenu tepla. Určený spôsob

výpočtu regulačného príkonu bude čiastočne eliminovať dopad medziročného poklesu dodávky tepla na cenu tepla a odstráni aj vplyv neštandardných výkyvov klimatických podmienok. Fixná zložka ceny tepla bude stabilnejšia a pre odberateľov akceptovateľnejšia.

Zachovávajú sa podmienky pre rozvoj tepelného hospodárstva. Spôsob regulácie fixných nákladov určí podmienky na započítanie nových investícií na zvýšenie energetickej efektívnosti tepelných zariadení na výrobu a distribúciu tepla a výstavbu nových technológií využívajúcich obnoviteľné zdroje energie do ceny tepla. Týmto opatrením sa bude podporovať motivácia dodávateľov tepla na realizáciu stratégie vyššieho využitia obnoviteľných zdrojov energie a na investície zabezpečujúce kvalitu a bezpečnosť dodávky tepla. Výška investícií sa bude však dôsledne posudzovať tak, aby boli investície vynakladané rozumne a s ohľadom na cenu pre koncového odberateľa.

V súčasnej dobe, keď sa obmedzila možnosť výstavby lokálnych zdrojov tepla, obyvatelia veľmi citlivo vnímajú aj mierny nárast ceny tepla. O to väčšie je znepokojenie, keď sa úspora nákladov na teplo po zateplení objektov alebo iných racionalizačných opatreniach s nárastom ceny čiastočne neguje. Niektoré príčiny zvyšovania ceny tepla môže dodávateľ len ťažko ovplyvniť, tak ako je to pri poklese dodávky tepla. Sú však aj iniciatívne rozhodnutia dodávateľov tepla smerujúce k nárastu ceny, ktoré je potrebné reguláciou obmedziť na prijateľnú mieru.

Podporné opatrenia na zvyšovanie energetickej efektívnosti vytvárajú tlak na regulované subjekty do masovej obnovy technologických zariadení bez ohľadu na ekonomický dopad pre odberateľov tepla. Dochádza k výmene zariadení pred jeho fyzickým opotrebovaním. Vzhľadom na to je cieľom regulácie uplatňovať regulačné odpisy majetku používaného na výkon regulovaných činností v tepelnej energetike.

Trend v znižovaní dodávky tepla ovplyvňuje aj využiteľnosť technologických kapacít. Aj táto skutočnosť vyvoláva potrebu zrevidovania ekonomickej hodnoty využívaného majetku. Koncovú cenu tepla negatívne ovplyvňuje v prípade väčších sústav tepelných zariadení aj skutočnosť, že výrobu a distribúciu tepla uskutočňujú na jednej sústave viacerí dodávateľia. V týchto prípadoch dochádza k násobeniu niektorých ekonomických nákladov, predovšetkým osobných nákladov, ktoré bude potrebné v záujme spotrebiteľov optimalizovať.

Výška primeraného zisku bude závislá od výšky relevantného vlastného majetku. Primeraný zisk bude vychádzať z revidovanej regulačnej bázy aktív a primeranej miery výnosnosti v odvetví tepelnej energetiky.

Náklady schválené v cene tepla, ktoré dodávateľ predpokladá na zabezpečenie zmluvných dodávok, budú po skončení každého regulačného roka podliehať zúčtovaniu na skutočné náklady. Jednoznačne stanoveným postupom a preukázaním zúčtovania na skutočné náklady sa zabezpečí bezodkladné vrátenie finančných prostriedkov, ktoré nie sú ekonomicky oprávnenými nákladmi.

5. Regulácia vo vodnom hospodárstve

5.1 Výroba, distribúcia a dodávka pitnej vody verejným vodovodom, odvádzanie a čistenie odpadovej vody verejnou kanalizáciou

5.1.1 Ciele regulačnej politiky na nadchádzajúce regulačné obdobie

1. Vytvoriť podmienky pre zavedenie dvojzložkovej ceny, ktorá bude objektívnejším nástrojom na úhradu nákladov za poskytnuté regulované činnosti pri zohľadnení sociálno-ekonomických dopadov jej uplatňovania v Slovenskej republike.
2. Stanoviť jednotkové ceny za výrobu a dodávku pitnej vody verejným vodovodom a za odvedenie a čistenie odpadovej vody verejnou kanalizáciou ako maximálne, s cieľom vytvorenia možnosti uplatňovať aj ceny nižšie ako úradom schválené, za podmienky garancie, že zníženie ceny nebude mať negatívny dopad na riadnu prevádzku a obnovu infraštruktúry a nestane sa základom pre krízové dotácie.
3. Optimalizáciou cien zabezpečiť ochranu odberateľov pitnej vody z verejného vodovodu a producentov odpadovej vody odvádzanej verejnou kanalizáciou pred zneužitím monopolného postavenia v danom regióne.
4. Zabezpečiť transparentnosť prijatím jednoznačných pravidiel a postupov uplatňovaných pri cenovej regulácii, ako aj zverejňovaním informácií o cenách a o podmienkach ich uplatňovania.
5. Na základe technickej doby životnosti vodárenského majetku, ktorá vyjadruje reálnu životnosť dlhodobých aktív, vykonať revíziu hodnoty aktív využívaných na výkon regulovaných činností.

6. Iniciovať alebo prijať aj v spolupráci s inými orgánmi štátnej správy opatrenia, ktoré zabránia rozdeľovaniu prevádzkovo súvisiacich verejných vodovodov alebo verejných kanalizácií na menšie systémy, ktorých prevádzka je ekonomicky menej efektívna.
7. Podporovať investičný rozvoj najmä v oblasti verejných kanalizácií vytváraním primeraných možností na tvorbu vlastných finančných zdrojov.
8. Zabezpečiť primeranú finančnú udržateľnosť investícií realizovaných v súvislosti s plnením záväzkov, ktoré sa Slovenská republika pri vstupe do Európskej únie zaviazala splniť do roku 2015.

5.1.2 Priority regulačnej politiky na nadchádzajúce regulačné obdobie

1. Stanoviť fixnú zložku ceny ako časť nákladov nevyhnutných na údržbu, prevádzkyschopnosť a udržanie kapacity pripojeného odberného miesta z verejného vodovodu a tiež možnosť odvádzania a čistenia odpadových vôd z pripojenej nehnuteľnosti na verejnú kanalizáciu.
2. Stanoviť variabilnú zložku ceny ako jednotkovú cenu na meter kubický vody, ktorá bude zohľadňovať časť zostávajúcich ekonomicky oprávnených nákladov určených úradom po odpočítaní nákladov uplatnených vo fixnej zložke a primeraný zisk.
3. Primerane limitovať rozsah a štruktúru ekonomicky oprávnených nákladov na výkon regulovaných činností s ohľadom na zabezpečovanie vlastných zdrojov na rozvoj infraštruktúry a realizáciu plánu obnovy.
4. Optimalizovať náklady na výkon regulovaných činností vrátane stanovenia limitných hodnôt vybraných položiek kalkulácie nákladov, najmä osobných nákladov, režijných nákladov, výšky nájomného a odpisov majetku.
5. Dôsledne posudzovať primeranosť, opodstatnenosť a nevyhnutnosť nákladov v nelimitovaných položkách kalkulácie ceny.
6. Neustále klásť dôraz na zvyšovanie efektívnosti vynakladania finančných prostriedkov na regulované činnosti.
7. Prehodnotiť ročnú výšku odpisov s ohľadom na značné investície v oblasti vodárenstva a zároveň zohľadniť technickú dobu životnosti vodárenského majetku.
8. Kontrolovať a identifikovať majetok regulovaných subjektov za účelom posúdenia, akým podielom je využívaný na zabezpečenie regulovaných činností.

9. Dôsledne sledovať a kontrolovať tzv. SLA a outsourcingové zmluvy, aby sa obmedzili výlučne na aktivity, ktoré regulované subjekty vykonávajú výnimočne a nemôžu ich zabezpečiť vlastnými silami.
10. Sledovať medziročný vývoj nákladov na regulované činnosti s cieľom zohľadniť možnosti tvorby zdrojov na obnovu existujúcej vodohospodárskej infraštruktúry v súvislosti s povinnosťou postupnej realizácie plánov obnovy.
11. Posúdiť primeranosť a limitovať mieru zisku v cenách za výrobu, distribúciu a dodávku pitnej vody verejným vodovodom a za odvádzanie a čistenie odpadovej vody verejnou kanalizáciou.
12. Posudzovať ceny aj na základe vývoja nevyhnutných ekonomicky oprávnených nákladov na regulované činnosti a vývoja množstva dodávanej, resp. odvedenej vody pri zohľadnení prínosu realizovaných investícií v regulačnom období 2012 – 2016.
13. Sledovať a vyhodnocovať využívanie kapacít vodárenského majetku, najmä nového majetku obstaraného predovšetkým z prostriedkov poskytnutých z fondov Európskej únie, a zohľadňovať to v cenách vody.
14. Sledovať, porovnávať a vyhodnocovať straty vody vo verejných vodovodoch za účelom stanovenia rozsahu regulačných opatrení smerujúcich k ich znižovaniu.
15. V aplikačnej praxi poskytovať pomoc formou školení a usmernení súvisiacich s cenovou reguláciou, hlavne pre obce, a to priebežne počas celého regulačného obdobia.
16. Vodárenské spoločnosti majú mať možnosť vyjadriť sa k investíciám do infraštruktúry, aby sa tieto realizovali len vtedy, ak budú efektívne a využité.
17. Do cien sa môže zaradiť len regulačný odpis, alebo nájom vo výške regulačného odpisu.

5.1.3 Zhodnotenie potreby ďalšej regulácie v nadchádzajúcom regulačnom období vrátane odôvodnenia navrhovaného rozsahu cenovej regulácie a spôsobu vykonávania cenovej regulácie

Vodárenské spoločnosti, ako aj ostatní prevádzkovatelia verejných vodovodov a verejných kanalizácií sú prirodzeným lokálnym monopolom na danom území. Konkurenciu možno chápať len ako benchmark jednotlivých dodávateľov vody. Z hľadiska spotrebiteľov však pôjde v danej lokalite vždy o jedného dodávateľa vymedzeného územím jeho pôsobnosti, resp. prevádzkovaných vodovodných alebo kanalizačných sietí bez možnosti výberu. Trh s vodou v zmysle vytvárania konkurenčného prostredia s viacerými dodávateľmi preto nie je možné

dosiahnuť. Cenovú reguláciu v tejto oblasti však v súčasnosti nie je nutné rozširovať na ďalšie činnosti.

5.1.4 Rozsah cenovej regulácie pre jednotlivé regulované činnosti

Rozsah cenovej regulácie predstavujúci šesť regulovaných činností je v ďalšom regulačnom období postačujúci. Z dôvodu ich vykonávania prirodzenými lokálnymi monopolmi na danom území by každá z regulovaných činností mala zostať zachovaná, a preto by sa mala cenová regulácia vzťahovať na tieto konkrétne činnosti:

- a) výroba a dodávka pitnej vody verejným vodovodom,
- b) výroba a distribúcia pitnej vody verejným vodovodom,
- c) dodávka pitnej vody verejným vodovodom,
- d) odvádzanie a čistenie odpadovej vody verejnou kanalizáciou,
- e) odvádzanie odpadovej vody verejnou kanalizáciou,
- f) čistenie odpadovej vody v čistiarni odpadovej vody, ak je táto odpadová voda privádzaná do čistiarne odpadových vôd verejnou kanalizáciou.

Ak uvedené činnosti budú regulované, zabezpečí sa predovšetkým ochrana konečných odberateľov pitnej vody a producentov odpadových vôd pred zneužitím dominantného postavenia, ale dosiahne sa aj transparentný spôsob vykonávania regulovaných činností v tejto oblasti.

5.1.5 Spôsob vykonávania cenovej regulácie pre jednotlivé regulované činnosti

Pre všetky navrhované regulované činnosti je potrebné stanoviť rovnaký, jednotný spôsob vykonávania cenovej regulácie. Ako prostriedok na stanovenie cien regulovaných činností je potrebné použiť určenie spôsobu výpočtu maximálnej ceny, pričom ale maximálna cena bude dvojzložková.

Určenie maximálnych cien za výrobu, distribúciu a dodávku pitnej vody verejným vodovodom a za odvádzanie a čistenie odpadovej vody verejnou kanalizáciou bude znamenať, že ich nie je možné prekročiť, avšak regulovaný subjekt môže zväžiť uplatnenie nižšej ceny,

za podmienky zabezpečenia dostatočných finančných prostriedkov na udržanie prevádzkyschopnosti a obnovy vodárenského infraštruktúrneho majetku.

Zavedenie dvojzložkovej ceny má svoje opodstatnenie. Zohľadní sa tak objektivnosť úhrady nákladov na vykonávanie regulovaných činností.

Vodárenské spoločnosti každoročne vykazujú postupne rastúci počet odberných miest s nulovým alebo veľmi nízkym odberom pitnej vody. Vo vodárenstve však predstavujú fixné náklady až 70 – 80 % celkových nákladov na každú regulovanú činnosť. To znamená, že pri medziročne sa znižujúcich odberoch vody sa prejavuje zvyšujúci tlak na ceny, ktoré platia znovu len odberatelia s väčším odberom vody. Takisto aj ťarchu nákladov súvisiacich s udržiavaním prevádzkyschopného pripojenia na verejný vodovod pri nulovom odbere, ale aj nákladov na udržiavanie jeho kapacity, tak znáša v cene – platbe ten, kto nemá nulové odbery vody. Rovnako to platí aj pri odvádzaní a čistení odpadových vôd verejnou kanalizáciou. Tento narastajúci problém sa dá riešiť rovnomerným rozložením uvedených nákladov na všetkých pripojených odberateľov a producentov. Preto z dôvodu objektivnosti rozloženia celkových nákladov na prevádzku verejných vodovodov, verejných kanalizácií a čistiarní odpadových vôd, ale aj spravodlivejšieho podieľania sa na ich úhrade prichádza do úvahy zavedenie dvojzložkovej ceny, ktorá by túto objektivnosť zabezpečila.

Na základe doterajších analýz vychádzajúcich aj z podkladov vodárenských spoločností fixná časť ceny bude predstavovať časť nevyhnutných nákladov na údržbu a opravy pre zabezpečenie prevádzkyschopnosti a udržanie kapacity odberného miesta verejného vodovodu, ale takisto pre zabezpečenie možnosti odvádzania a čistenia odpadových vôd z pripojenej nehnuteľnosti do verejnej kanalizácie, pričom pri stanovení jej výšky sa bude brať do úvahy veľkosť odberného miesta. Variabilná časť ceny bude potom zohľadňovať všetky ostatné ekonomicky oprávnené náklady a primeraný zisk určené úradom ako jednotková cena na meter kubický vody.

Ceny, ktoré sa určia na prvý rok regulačného obdobia, zostanú v platnosti počas celého regulačného obdobia. Preto v prvom roku nadchádzajúceho regulačného obdobia sa bude pri ich určení vychádzať z doterajšieho vývoja preukázateľných ekonomicky oprávnených nákladov na regulované činnosti a dvojzložkové ceny budú zohľadňovať úroveň skutočných

ekonomicky oprávnených nákladov vynaložených v nevyhnutnom rozsahu a úradom stanovený primeraný zisk.

Základom pre určenie primeraného zisku bude regulačná báza aktív a miera ich výnosovosti stanovená úradom. V ďalšom regulačnom období regulačnou базou aktív bude hodnota aktív slúžiacich na zabezpečenie regulovanej činnosti zohľadňujúca dobu ich reálnej technickej životnosti. V tejto súvislosti bude preto potrebné vykonať revíziu hodnoty dlhodobého hmotného a nehmotného majetku využívaného na výkon regulovaných činností na základe doby technickej životnosti dlhodobých aktív, ktorej úlohou je vyjadriť reálnu opotrebovanosť, resp. životnosť majetku.

Rozsah a výška skutočných ekonomicky oprávnených nákladov bude zohľadňovať výhradne vykazované primerané ekonomicky oprávnené náklady vrátane stanovených limitných hodnôt.

V rámci ekonomicky oprávnených nákladov sa budú môcť uplatňovať odpisy na princípe ročných regulačných odpisov z majetku obstaraného z vlastných zdrojov a z majetku obstaraného z prostriedkov Európskej únie, zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu vyššieho územného celku alebo z rozpočtu obce alebo bezodplatným prevodom zohľadňujúcich dobu technickej životnosti majetku. Tým sa dosiahne rozloženie odpisov na dlhšie časové obdobie ako je stanovené pre daňové odpisy, čo jednak vo vodnom hospodárstve objektívnejšie zohľadňuje skutočnú technickú dobu životnosti stavieb a zariadení v tejto oblasti a jednak sa tým dosiahne zmiernenie tlaku na ceny vyvolaného vplyvom realizovaných veľkých investícií v krátkom časovom období.

Nadalej budú limitované niektoré vybrané ekonomicky oprávnené náklady. Za účelom zníženia nákladov na straty vody sa obmedzia náklady na obstarávanie vody pre uplatnenie do ceny. Medziročný rast režijných nákladov a osobných nákladov bude možný najviac do výšky jadrovej inflácie.

V ďalších rokoch regulačného obdobia znovu použiť už osvedčenú metódu cenového stropu tzv. price-cap, ktorej pozitívny vplyv sa prejavil v cenovej regulácii stabilizáciou cien vody v ostatných rokoch a pričom sa eliminuje nárast cien z dôvodu uplatňovania neprimeraných nákladov na výkon regulovanej činnosti.

Táto metóda by mala byť spojená s uplatnením možnosti medziročného inflačného rastu ceny, ale len vtedy, ak je podložený efektívnym vynakladaním získaných finančných prostriedkov na prevádzku a s uplatnením faktora investičného rozvoja umožňujúceho cenový rast, ak je podložený preukázateľne primeranými finančnými prostriedkami vynaloženými na rozvoj vodohospodárskej infraštruktúry. Vzhľadom na vývoj jadrovej inflácie v národnom hospodárstve vyplýva potreba v cenovej regulácii upraviť hodnotu faktora efektívnosti vynakladania prostriedkov na prevádzku.

Pri určení cien sa bude naďalej ešte vo väčšej miere prihliadať na skutočné využívanie projektovanej kapacity najmä novovybudovaného vodárenského majetku využívaného na výkon regulovanej činnosti. Z dôvodu plnenia záväzkov voči Európskej únii do roku 2015 vybudovali a aj ďalej budujú vodárenské spoločnosti alebo obce rozsiahlu infraštruktúru najmä verejných kanalizácií a množstvo čistiarní odpadových vôd. Ich skutočne využívanie tými, pre koho sú určené, teda odberateľmi vody alebo producentmi odpadových vôd však nie je dostatočné. Tým sa zvyšujú náklady na prevádzku, náklady vo forme odpisov, ktoré sa pri určení cien nedajú rozpočítať na väčšie množstvo vody.

K zmene cenového rozhodnutia počas regulačného obdobia bude môcť dôjsť len v prípade výraznej zmeny ekonomických parametrov ovplyvňujúcich výšku ceny na základe jej odôvodnenia regulovanými subjektmi a dostatočného preukázania opodstatnenosti vynaložených prevádzkových nákladov. Pričom výraznou zmenou sa rozumie zmena prevádzkových nákladov ako celku, nie zmena v jednotlivých položkách kalkulácie ceny, ktorú je prípadne možné eliminovať inou položkou. Nevyhnutnosť zmeny ceny tak regulované subjekty dôslednejšie zvažujú.

Týmto spôsobom vykonávania cenovej regulácie sa dosiahne cenová stabilizácia vo vodárenstve aj v ďalšom regulačnom období, pričom sa v cenách zohľadnia na jednej strane potreby regulovaného subjektu na zabezpečenie kvalitného, plynulého a bezpečného výkonu regulovanej činnosti, ako aj investičné nároky, ale na druhej strane sa bude prihliadať aj na sociálne, environmentálne a ekonomické dôsledky ich cien voči samotným odberateľom pitnej vody, či producentom odpadovej vody v danom regióne.

Z hľadiska ochrany spotrebiteľov vody alebo producentov odpadových vôd bude treba prijať opatrenia na eliminovanie vzniku malých prevádzkových vodárenských firiem, ktoré

vznikajú v dôsledku nespájania sa novovybudovaných úsekov verejných vodovodov a verejných kanalizácií do jednotného centrálného systému zásobovania vodárenských spoločností. Z dôvodov, že nespĺňajú stanovené technické podmienky alebo vlastníci ich nechce odovzdať, tieto malé úseky neprevezmú do prevádzkovania vodárenskej spoločnosti alebo obce. Vznikajú tzv. malé prevádzkové firmy, ktorým vodárenské spoločnosti cez svoj centrálny systém dodávajú už pitnú vodu a postarajú sa aj o odvedenie a najmä čistenie odpadovej vody. Malej firme ako regulovanému subjektu tak do ceny vstupujú ako oprávnené náklady okrem platby za nakúpenú pitnú vodu od vodární, resp. za odvádzanie a čistenie odpadovej vody aj prevádzkové náklady samotnej firmy. To znamená, že ceny za dodávku pitnej vody alebo za odvedenie a čistenie odpadovej vody sú v týchto nových častiach (uliciach) v rámci mesta alebo obce vyššie ako ceny vodárenskej spoločnosti alebo samotnej obce. Treba upozorniť aj na hroziace riziko do budúcnosti, ktoré z toho vyplýva, že tieto verejné vodovody a verejné kanalizácie nebudú udržiavať dlhodobo v prevádzkyschopnom stave z dôvodu, že z tohto majetku neuplatňujú v cenách odpisy, a preto nebudú mať zdroje na ich obnovu. Vo verejnou záujme tiež nemôže byť, aby sa prevádzkovo súvisiace verejné vodovody alebo verejné kanalizácie budované v mestách a obciach rozdeľovali na menšie systémy, ktorých prevádzka je ekonomicky menej efektívna. Tým, že je menej pripojených odberateľov s menším odberom vody, náklady vynaložené na prevádzku malého úseku verejného vodovodu alebo verejnej kanalizácie na meter kubický sú oveľa vyššie.

Rovnako bude potrebné prijať riešenie v cenovej regulácii, ktoré by neumožňovalo navýšenie cien, resp. bolo možné stanoviť len minimálne zvýšenie oproti cenám vodárenskej spoločnosti alebo obce, na ktorej centrálny systém je časť vodovodu alebo kanalizácie pripojená.

5.2 Služby súvisiace s užívaním povrchových vôd

5.2.1 Ciele regulačnej politiky na nadchádzajúce regulačné obdobie

1. Stanoviť ceny služieb súvisiacich s užívaním povrchových vôd ako pevné ceny, čím sa aj v ďalších rokoch zabezpečí stabilizácia tržieb z regulovaných činností.
2. Za využívanie hydroenergetického potenciálu stanoviť tarify podľa inštalovaného výkonu vodných elektrární.
3. Optimalizovať výšku cien týchto služieb na základe vývoja skutočných nevyhnutných ekonomicky oprávnených nákladov na zabezpečovanie regulovaných činností, vývoja

množstva dodávanej mechanickej energie a vývoja množstva vody odoberanej z vodných tokov za roky 2012 - 2016.

5.2.2 Priority regulačnej politiky na nadchádzajúce regulačné obdobie

1. Stanoviť rozsah, štruktúru a výšku oprávnených nákladov v kalkulácii cien za regulované činnosti z hľadiska ich primeranosti.
2. Dôsledne posudzovať opodstatnenosť a nevyhnutnosť nákladov v nelimitovaných položkách kalkulácie ceny s dôrazom na ich efektívnosť.
3. Určiť parametre na výpočet primeraného zisku tak, aby bola vytvorená možnosť tvorby zdrojov na investície.
4. Prehodnotiť hodnotu faktora efektivity s ohľadom na súčasný vývoj jadrovej inflácie v národnom hospodárstve.
5. Sledovať, porovnávať a vyhodnocovať náklady a tržby z regulovaných činností a overovať využívanie prevádzkových nákladov a zisku za účelom udržania trvalej prevádzkyschopnosti vodohospodárskych stavieb využívaných na regulované činnosti.

5.2.3 Zhodnotenie potreby ďalšej regulácie vrátane odôvodnenia navrhovaného rozsahu cenovej regulácie a spôsobu vykonávania cenovej regulácie

V tejto oblasti jediným regulovaným subjektom s monopolným postavením vykonávajúcim regulované činnosti je Slovenský vodohospodársky podnik, š. p., Banská Štiavnica, ako správca vodohospodársky významných tokov na Slovensku. Cenová regulácia bude preto aj naďalej účinným nástrojom, ktorým sa zabezpečí dostupnosť služieb súvisiacich s užívaním povrchových vôd za primerané ceny a súčasne zamedzí zneužitiu tohto monopolného postavenia na nadmerné obohacovanie.

5.2.4 Rozsah cenovej regulácie pre jednotlivé regulované činnosti

V ďalšom regulačnom období v tejto oblasti celkový rozsah regulovaných činností nie je potrebné meniť. Do rozsahu cenovej regulácie bude treba premietnuť prijaté legislatívne zmeny súvisiace s novelou vodného zákona. Súčasťou odberov z povrchových vôd sa stali

aj odbery na zavlažovanie, pričom ich výšku nestanovuje úrad, preto ich je treba z cenovej regulácie vylúčiť. V zmysle uvedeného sa cenová regulácia bude uskutočňovať v tomto rozsahu:

- a) odber povrchových vôd z vodného toku,
- b) využívanie hydroenergetického potenciálu vodného toku,
- c) odber energetickej vody z vodného toku.

5.2.5 Spôsob vykonávania cenovej regulácie pre jednotlivé regulované činnosti

Spôsob vykonávania cenovej regulácie pre všetky regulované činnosti je treba ponechať ako určenie spôsobu výpočtu pevnej ceny, pretože to prispeje k stabilizácii tržieb za regulované činnosti. V minulosti stanovenie maximálnych cien v oblasti využívania povrchových vôd prinášalo pre regulovaný subjekt riziko výrazného poklesu tržieb za odbery povrchovej vody, aj odbery energetickej vody z vodných tokov a využívanie hydroenergetického potenciálu vodných tokov, v prípade Európskej únie úspešných rokovaní o maximálnej cene s odberateľmi. Postavenie poskytovateľa uvedených služieb je výrazne limitované nemožnosťou okamžitého zamedzenia ich využívania, čo vyplýva z toho, že odberatelia uskutočňujú odber povrchovej vody na základe povolenia na osobitné užívanie vôd, ktoré vydáva príslušný okresný úrad a až v prípade zrušenia vodoprávného povolenia môže regulovaný subjekt vykonať technické opatrenia znemožňujúce odber povrchovej vody, pričom vo väčšine prípadov nemá legálne ani technickú možnosť odber povrchovej vody zastaviť, lebo odberné zariadenia sú vo väčšine prípadov vo vlastníctve odberateľov. Platí to aj v prípade využívania hydroenergetického potenciálu a odberoch energetickej vody, keďže vodné elektrárne odberateľov využívajúcich hydroenergetický potenciál a energetickú vodu sa nachádzajú priamo na vodných stavbách či tokoch.

V prvom roku regulačného obdobia spôsob výpočtu cien bude zohľadňovať preukázateľné a v nevyhnutnom rozsahu skutočne vynaložené ekonomicky oprávnené náklady určené úradom, pričom náklady na regulované činnosti sa budú uplatňovať podľa podielu jednotlivých skupín majetku na službách súvisiacich s využívaním povrchových vôd.

Výšku maximálneho primeraného zisku nastaviť tak, aby bol zohľadnený aj rozsah potrebných investícií na zabezpečenie dlhodobej prevádzkyschopnosti vodohospodárskych

stavieb, ale najviac do výšky 5 % z celkovej výšky skutočne vynaložených oprávnených nákladov.

V cenovej regulácii služieb súvisiacich s užívaním povrchových vôd sa bude uplatňovať nákladová metóda s limitovaním medziročného rastu niektorých vybraných nákladov, ako sú režijné náklady, osobné náklady.

Počas regulačného obdobia pri zmene ceny uplatňovať nákladovú metódu v kombinácii s metódou tzv. price-cap, ktorá umožní zvýšenie cien len v prípade výraznej zmeny prevádzkových nákladov, ale zohľadní aj vývoj jadrovej inflácie a súčasne efektívnosť vynakladania získaných finančných prostriedkov z tržieb za poskytnuté služby.

V prípade ceny za využívanie hydroenergetického potenciálu za účelom podpory menších výrobcov elektrickej energie, resp. využívatel'ov hydroenergetického potenciálu ako osvedčený spôsob stanoviť rozdielne pevné ceny ako tarify pre jednotlivé skupiny využívatel'ov hydroenergetického potenciálu zohľadňujúce inštalovaný výkon vodných elektrární.

6. Regulácia kvality a analytická činnosť

Štandardy kvality reagujú na legislatívu Európskej únie, ktorá bezprostredne súvisí so skvalitňovaním služieb a dodávok energií pre odberateľov. Regulácia kvality si kladie za cieľ posilnenie trhových princípov s dôrazom na ochranu odberateľa a oprávnených záujmov regulovaných subjektov. Preferujeme použitie motivačných regulačných metód a dôrazne sa zameriame na sledovanie a postihovanie neplnenia štandardov kvality ako jednej z metód regulácie.

6.1 Ciele regulačnej politiky na nadchádzajúce regulačné obdobie

1. Reguláciou kvality vytvárať podmienky pre rozvoj sústav a sietí tak, aby bola zabezpečená bezpečnosť a stabilita dodávok.
2. Vytvoriť podmienky pre uzatváranie zmlúv o poskytovaní tovarov a služieb ktoré presahujú úradom určené štandardy kvality (zmluvy o nadštandardnej kvalite) za neregulované ceny.

3. Trvale skvalitňovať proces vydávania záruky pôvodu elektriny z obnoviteľných zdrojov energie, využívať možnosti medzinárodného systému s cieľom zabrániť špekulatívnym praktikám.
4. Intenzívne spolupracovať a pripravovať analýzy a podklady pre riešenie problematiky energetickej chudoby.

6.2 Priority regulačnej politiky na nadchádzajúce regulačné obdobie

1. Monitorovať a vyhodnocovať vplyv regulačných metód na účastníkov trhu s cieľom stanoviť priority regulácie, alebo oblasti, v ktorých môže byť regulácia zaťažujúca.
2. Nastavením správnych štandardov kvality dosiahnuť stimuláciu účastníkov trhu pre poskytovanie tovarov a služieb vyššej kvality.
3. Monitorovať a vyhodnocovať regulačné metódy uplatňované v iných štátoch.
4. Sledovať a vyhodnocovať primeranosť nákladov regulovaných subjektov na výkon regulovaných činností.
5. Analyzovať a vyhodnocovať vplyv používaných regulačných metód počas regulačného obdobia na regulované ceny a na EBIDTA regulovaných subjektov a rozvoj trhu.
6. Pravidelne aktualizovať CBA analýzu v oblasti zavádzania IMS, analyzovať ich vplyv na bezpečnosť dodávok, kvalitu a rozvoj trhu.

7. Ochrana odberateľa, povolenie na podnikanie v energetike, potvrdenie o splnení oznamovacej povinnosti a potvrdenie o registrácii

Aj napriek opatreniam prijatým v predchádzajúcom regulačnom období, každodenná činnosť úradu zdôrazňuje neustálu potrebu zásahov úradu uskutočňovaných v záujme ochrany odberateľa v súlade so zámermi Európskej únie. Aj v regulačnom období rokov 2017 - 2021 bude preto cieľom úradu naďalej podporovať transparentnú, nediskriminačnú a efektívnu hospodársku súťaž v sieťových odvetviach s dôrazom na ochranu odberateľa, jeho práv a zlepšenie jeho postavenia v rámci energetického trhu.

7.1 Ciele regulačnej politiky na nadchádzajúce regulačné obdobie

1. Aktívne spolupracovať s jednotlivými rezortmi pôsobiacimi v oblasti energetiky na implementovaní legislatívy Európskej únie zameranej na ochranu odberateľa.
2. Venovať intenzívnu pozornosť smerujúcu k zvýšeniu informovanosti odberateľov o ich právach a povinnostiach v oblasti energetiky.
3. Zjednocovať postupy regulovaných subjektov pri uzatváraní zmlúv s odberateľmi v domácnosti formou podomového predaja za účelom eliminácie nekalých praktík používaných obchodnými zástupcami jednotlivých dodávateľov.
4. V spolupráci s inými orgánmi verejnej správy sa spolupodieľať na vytváraní opatrení zabezpečujúcich zvýšenú ochranu odberateľov v energetike.
5. Spolupracovať na príprave novelizácie právnej úpravy týkajúcej sa ochrany odberateľa.

7.2 Priority regulačnej politiky na nadchádzajúce regulačné obdobie

1. Vyvíjať iniciatívu smerujúcu k zlepšeniu orientácie odberateľov v energetike.
2. Pravidelne aktualizovať usmernenia vydávané úradom v oblasti ochrany odberateľa, ako aj v oblasti ďalšej pôsobnosti úradu.
3. Zaviesť mechanizmus monitorovania spokojnosti odberateľa s postupmi dodávateľov (nad rámec štandardov kvality) formou dotazníkov, ankiet a pod. a následne ho vyhodnocovať, príp. zverejňovať na webovom sídle.
4. V oblasti elektroenergetiky, plynárenstva, tepelnej energetiky a vodného hospodárstva naďalej prispievať k zabezpečovaniu transparentnosti výkonu regulovanej činnosti vydávaním povolení na podnikanie v energetike, potvrdení o splnení oznamovacej povinnosti, potvrdení o registrácii a zverejňovaním aktuálnych zoznamov držiteľov povolení a držiteľov potvrdení o registrácii a zoznamov vydaných potvrdení o splnení oznamovacej povinnosti.

7.3 Zhodnotenie súčasného stavu ochrany odberateľa a vydávania povolení

V rámci energetického trhu sa stretávajú viaceré subjekty s nerovným postavením. Na jednej strane vystupujú subjekty vykonávajúce regulované činnosti v rámci svojich obchodných aktivít. Oproti nim vystupujú odberatelia závislí na dodávkach komodít poskytovaných regulovanými subjektmi, ktorým je potrebné ako prirodzene slabšej strane

zmluvného vzťahu poskytovať nevyhnutnú ochranu garantovanú európskou a národnou legislatívou.

Zmena európskej a národnej právnej úpravy v oblasti energetiky s osobitným zreteľom na ochranu odberateľa, ako aj narastajúci počet sťažností odberateľov, odôvodnili už v priebehu predchádzajúceho regulačného obdobia potrebu chrániť odberateľa.

Do pôsobnosti úradu patrí aj vykonávanie vecnej regulácie rozhodovaním o vydaní, zmene a zrušení povolení na podnikanie v energetike, a tepelnej energetike ako aj vydávanie potvrdení o splnení oznamovacej povinnosti a potvrdení o registrácii. Zákonné ustanovenia o vecnej regulácii sú dostačujúce aj na nadchádzajúce regulačné obdobie. Z aplikačnej praxe úradu však vyplynula potreba precizovať ustanovenia o zmene a zrušení rozhodnutia o povolení tak, aby úrad mohol začať konanie z vlastného podnetu.

8. Kontrolná činnosť

8.1 Ciele regulačnej politiky na nadchádzajúce regulačné obdobie

1. Zvýšiť úroveň dodržiavania platnej legislatívy v sieťových odvetviach.
2. Odstrániť nevyváženosť správnych deliktov a ustanovených povinností pre výrobcov elektriny z obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby.
3. Rozšíriť pôsobnosť úradu v kontrole dodržiavania povinností ustanovených v osobitných predpisoch v nadväznosti na výkon pôsobnosti úradu.

8.2 Priority regulačnej politiky na nadchádzajúce regulačné obdobie

1. Opakovanými kontrolami vyvinúť tlak na regulované subjekty zvýšiť mieru dodržiavania platnej legislatívy v sieťových odvetviach.
2. Iniciovať zmenu legislatívy za účelom zabránenia nevyváženosti správnych deliktov a povinností.
3. Iniciovať zmenu legislatívy za účelom rozšírenia pôsobnosti úradu v kontrolnej činnosti obnoviteľných zdrojov elektriny a tepla.

4. Kontroly zamerat' na oprávnenosť odpisov zahrnutých v regulovaných cenách v nadväznosti na primeranosť vynaložených investícií zaradených do majetku regulovaného subjektu.
5. Náhodným výberom kontrolovať úhrady kompenzačných platieb za nedodržanie kvality distribúcie a dodávky regulovaných tovarov a služieb.
6. Vykonávať kontrolu prevádzkových poriadkov.
7. Vykonávať kontroly zamerané na overenie údajov prekladaných úradu.

9. Medzinárodná spolupráca

Na dosiahnutie cieľov regulačnej politiky na nadchádzajúce regulačné obdobie v oblasti medzinárodnej spolupráce úrad bude najmä:

1. Pokračovať v aktívnej spolupráci s ERRA, pretože vytvorený rámec spolupráce v rámci tejto organizácie je na kvalitnej a intenzívnej úrovni a vytvára priestor nielen na získavanie poznatkov od partnerských inštitúcií, ale aj na odovzdávanie vlastných skúseností.
2. V rámci spolupráce s ACER ako aj s partnerskými orgánmi, spolupracovať pri implementácii energetickej legislatívy, ktorou sú postupne novelizované nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 714/2009 z 13. júla 2009 o podmienkach prístupu do sústavy pre cezhraničné výmeny elektriny, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1228/2003 a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 715/2009 z 13. júla 2009 o podmienkach prístupu do prepravných sietí pre zemný plyn, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1775/2005.
3. Spolupracovať v rámci ACER pri implementácii REMIT. Pri riešení otázok možného zneužívania trhu na veľkoobchodných trhoch s energiou bude úrad v zmysle svojich povinností spolupracovať s ACER a regulačnými orgánmi iných členských štátov. Táto spolupráca zahŕňa aj vzájomnú výmenu informácií týkajúcich sa podozrení, že na veľkoobchodných trhoch s energiou sa vykonávajú alebo vykonávali činnosti, ktoré môžu predstavovať porušenie REMIT, finančného práva alebo práva hospodárskej súťaže. V prípade podozrenia zo strany ACER, že došlo k porušeniu REMIT, má úrad povinnosť vyhovieť žiadosti ACER a poskytnúť všetky informácie týkajúce sa domnelého porušenia a/alebo začať vo veci domnelého porušenia vyšetrovanie a prijať opatrenia na nápravu. V prípade cezhraničných dosahov môžu byť podľa REMIT zástupcovia úradu súčasťou vyšetrovacej skupiny, ktorej cieľom bude vyšetriť, či a v ktorom členskom štáte došlo

k porušeniu. V prípade, ak majú regulačné orgány dôvodné podozrenie, že sa buď v jeho členskom štáte alebo v inom členskom štáte vykonávajú alebo sa vykonávali činnosti, ktoré sú v rozpore s REMIT, majú povinnosť bezodkladne a čo najpresnejšie informovať ACER.

4. Pokračovať a rozvíjať doterajšiu spoluprácu s regulačnými orgánmi v rámci krajín V4, a to najmä v otázkach budovania spoločného energetického trhu v regióne, zjednotenia výkazníctva dát a štatistík, energetickej chudoby a ochrany zraniteľných odberateľov, tzv. PCI projektov a pod.
5. Úrad je úspešný pri získavaní twinningových projektov Európskej únie pre proces reformy trhu s elektrinou (Srbsko a Ukrajina), bude pokračovať v úsilí o odovzdávanie svojich skúseností regulačným orgánom tretích krajín.

Záver

V súčasnosti, v čase pretrvávajúcej hospodárskej a ekonomickej krízy, reči o neviditeľnej ruke trhu, ktorá vyrieši všetky problémy, už obyvatel'ov Európskej únie nezaujmu a nepresvedčia. Sami najzarytejší zástancovia idey vylúčenia akýchkoľvek štátnych zásahov do trhového prostredia uznávajú potrebu určitého stupňa ingerencie štátu, najmä v súvislosti s otázkou otvárania čoraz väčších sociálnych nožníc medzi bohatým a chudobnejším obyvateľstvom. Energetika ako chrbtová kosť každého hospodárstva nie je výnimkou, ale skôr laboratóriom riešenia tejto potreby, pretože platby za energiu tvoria jednu z rozhodujúcich položiek rozpočtu obyvateľov v každom členskom štáte Európskej únie.

V predkladanom návrhu regulačnej politiky sa Regulačná rada snažila vysvetliť dôvody, prečo považuje reguláciu sieťových odvetví aj v nadchádzajúcom regulačnom období za potrebnú a nevyhnutnú. Regulačná rada je presvedčená, že argumenty v jednotlivých oblastiach regulácie plne podporujú jej stanovisko. Opiera sa pritom o pozitívne výsledky, ktoré sa podarilo dosiahnuť v končiacom sa regulačnom období 2012 – 2016, a preto považuje za odôvodnené a rozumné pokračovať v nastúpenom trende. K tomuto záveru ju vedú skutočnosti potvrdené aplikačnou praxou, ktoré sa nedajú spochybniť.

Metódy regulácie, ktoré uplatňuje úrad vo svojej činnosti, sú zamerané na zvýšenie efektívnosti regulovaných činností regulovaných subjektov. Podstatný úspech sa zaznamenal v oblasti aj kontroly, a to pri kontrole tzv. SLA a outsourcingových zmlúv, ktoré boli zahrňované do nákladov a výrazne ovplyvňovali koncovú cenu energie alebo vody. Ich posúdením ako neefektívnych sa objem znížil rádovo zo stotisícov na desaťtisíce a trend je pokračujúci.

Na základe štandardných metód úrad zisťuje dopad svojich rozhodnutí na ekonomiku subjektov a analýzy svedčia o tom, že sú v dobrej kondícii a nehrozí im žiadny fatálny prepád, naopak ich hospodárenie sa stabilizuje.

Stabilizácia a pokles cien energie, ktoré je možno pozorovať za posledné štyri roky, sú podstatným výsledkom ofenzívnych postupov úradu s cieľom zvýšenia bezpečnosti dodávok energie. Toto úsilie však nie je jednostranné. Úrad dbá o to, aby každý regulovaný subjekt mal vo svojich cenách pokryté všetky oprávnené náklady a primeraný zisk. Na škodu slovenského

regulačného prostredia je fakt, že ak na medzinárodnom trhu poklesnú ceny energie, subjekty v rámci hospodárskej súťaže pokles nepremietnu do svojich cien a dosahujú tak neprimeraný nezaslúžený zisk. V takom prípade úrad musí zasiahnuť a uviesť situáciu do rovnováhy, čo sa, samozrejme, nestretáva zo strany podnikateľov s pochopením.

Nielen slovenským, ale celoeurópskym problémom, sú dopady cien energie, hlavne elektriny na priemyselných odberateľov. Úrad sa v tejto oblasti zameriaval na objektivizáciu sieťových poplatkov a taríf. Ich pokles nie je síce markantný, ale zatiaľ vzhľadom na historické dedičstvo sietí maximálne možný. Postupná realizácia jednotnej tarifnej štruktúry za distribúciu v rámci celej Slovenskej republiky bude v ďalšom období dôležitým krokom v ústrety priemyselným podnikateľom. Úrad odhaľuje rezervy v hospodárení prevádzkovateľov sietí a ordinuje im opatrenia, ktoré majú dopad na permanentné znižovanie sieťových poplatkov a tým aj koncovej ceny elektriny pre priemyselných odberateľov. V súvislosti s tým výrazne posilňuje svoju kontrolnú činnosť, aby sa efektívnosť dodávok prostredníctvom sietí zvyšovala, čím sa vytvoria priaznivé predpoklady na zníženie koncových cien elektriny.

Regulácia je v predloženom dokumente prezentovaná ako komplexný systém všetkých činností, ktoré má úrad vo svojej kompetencii. To, že Regulačná rada v ňom na základe zhodnotenia regulácie v minulom období rozhodla o ďalšom päťročnom období regulácie, neznamena, že hodlá reguláciu na tento čas jednoducho len „zabetónovať“. Regulačná rada sa vôbec nebráni úsiliu o zrušenie regulácie na plne liberalizovanom trhu. Považuje však za potrebné urobiť to v pravý čas. Práve nadchádzajúce regulačné obdobie má byť tým faktorom, ktorý na úplnú dereguláciu cien energie vytýči ciele a pripraví podmienky. Tieto ciele a podmienky na ich dosiahnutie ponúka predkladaná regulačná politika.

Regulačná politika bola prijatá Regulačnou radou dňa 8. marca 2016.

Jozef Holjenčík v. r.

Prehľad platnej legislatívy

Zákony z oblasti regulácie sieťových odvetví - všeobecne

Zákon č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov

Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov

Zákony z oblasti elektroenergetiky a plynárenstva

Zákon č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysokoúčinnnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon z oblasti tepelnej energetiky

Zákon č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike v znení neskorších predpisov

Zákony z oblasti vodárenstva

Zákon č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov

Zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov

Zákon z oblasti energetickej efektívnosti

Zákon č. 321/2014 Z. z. o energetickej efektívnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Nariadenia vlády Slovenskej republiky

Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 755/2004 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška neregulovaných platieb, výška poplatkov a podrobnosti súvisiace so spoplatňovaním užívania vôd v znení nariadenia vlády č. 367/2008 Z. z.

Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 426/2010 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o výške odvodu z dodanej elektriny koncovým odberateľom a spôsobe jeho výberu pre Národný jadrový fond na vyradovanie jadrových zariadení a na nakladanie s vyhoretým jadrovým palivom a rádioaktívnymi odpadmi v znení neskorších predpisov

Vyhlášky

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 212/2005 Z. z., ktorou sa ustanovuje vzor žiadosti o vydanie povolenia

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 328/2005 Z. z., ktorou sa určuje spôsob overovania hospodárnosti prevádzky sústavy tepelných zariadení, ukazovatele energetickej účinnosti zariadení na výrobu tepla a distribúciu tepla, normatívne ukazovatele spotreby tepla, rozsah ekonomicky oprávnených nákladov na overenie hospodárnosti prevádzky sústavy tepelných zariadení a spôsob úhrady týchto nákladov v znení vyhlášky Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 59/2008 Z. z.

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 630/2005 Z. z., ktorou sa ustanovuje teplota teplej úžitkovej vody na odbernom mieste, pravidlá rozpočítavania množstva tepla dodaného na prípravu teplej úžitkovej vody a rozpočítavania množstva dodaného tepla v znení vyhlášky č. 358/2009 Z. z.

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 490/2009 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o podpore obnoviteľných zdrojov energie, vysoko účinnej kombinovanej výroby a biometánu služieb v znení neskorších predpisov

Vyhláška Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 599/2009 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 283/2010 Z. z., ktorou sa ustanovuje rozsah ekonomicky oprávnených nákladov vyvolaných odpojením sa odberateľa od sústavy tepelných zariadení dodávateľa a spôsob ich výpočtu

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 275/2012 Z. z., ktorou sa ustanovujú štandardy kvality prenosu elektriny, distribúcie elektriny a dodávky elektriny

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 276/2012 Z. z., ktorou sa ustanovujú štandardy kvality dodávky pitnej vody verejným vodovodom a odvádzania odpadovej vody verejnou kanalizáciou

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 277/2012 Z. z., ktorou sa ustanovujú štandardy kvality dodávky tepla

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 278/2012 Z. z., ktorou sa ustanovujú štandardy kvality uskladňovania plynu, prepravy plynu, distribúcie plynu a dodávky plynu

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 284/2012 Z. z. o pravidlách pre predaj elektriny formou aukcií

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 303/2012 Z. z., ktorou sa ustanovujú náležitosti žiadosti o udelenie výnimky a doklady prikladané k žiadosti

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 347/2012 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o návrhu na vydanie rozhodnutia o certifikácii a zoznam dokumentov ktoré sa k návrhu dokladajú

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 346/2012 Z. z. o náležitostiach žiadosti o vydanie predchádzajúceho súhlasu

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 446/2012 Z. z., ktorou sa ustanovuje spôsob vedenia evidencie skutočností, ktoré sú predmetom účtovníctva, spôsob vedenia evidencie nákladov, výnosov, aktív a pasív, forma a termíny predkladania výstupov z evidencie

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 2/2013 Z. z., ktorou sa ustanovujú postupy a opatrenia týkajúce sa uchovávanía údajov, forma a obsah uchovávaných údajov

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 3/2013 Z. z., ktorou sa ustanovuje spôsob, rozsah a štruktúra poskytovania meraných údajov o spotrebe na odbernom mieste odberateľa elektriny a ich uchovávanie

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 4/2013 Z. z., ktorou sa ustanovuje spôsob, rozsah a štruktúra poskytovania meraných údajov o spotrebe na odbernom mieste odberateľa plynu a ich uchovávanie

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 24/2013 Z. z., ktorou sa ustanovujú pravidlá pre fungovanie vnútorného trhu s elektrinou a pravidlá pre fungovanie vnútorného trhu s plynom v znení vyhlášky č. 423/2013 Z. z.

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 193/2013 Z. z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v plynárenstve v znení vyhlášky č. 187/2013 Z. z.

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 194/2013 Z. z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia odberu povrchovej vody a energetickej vody z vodných tokov a využívania hydroenergetického potenciálu vodných tokov

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 195/2013 Z. z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia výroby, distribúcie a dodávky pitnej vody verejným vodovodom a odvádzania a čistenia odpadovej vody verejnou kanalizáciou v znení vyhlášky č. 188/2014 Z. z.

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 221/2013 Z. z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v elektroenergetike v znení neskorších predpisov

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 222/2013 Z. z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v tepelnej energetike v znení neskorších predpisov

Vyhláška Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 358/2013 Z. z., ktorou sa ustanovuje postup a podmienky v oblasti zavádzania a prevádzky inteligentných meracích systémov v elektroenergetike

Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 713/2009 z 13. júla 2009, ktorým sa zriaďuje Agentúra pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 714/2009 z 13. júla 2009 o podmienkach prístupu do sústavy pre cezhraničné výmeny elektriny, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1228/2003

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 715/2009 z 13. júla 2009 o podmienkach prístupu do prepravných sietí pre zemný plyn, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1775/2003

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1227/2011 z 25. októbra 2011 o integrite a transparentnosti veľkoobchodného trhu s energiou

Nariadenia Komisie (EÚ) č. 312/2014 z 26. marca 2014 o vytvorení sieťového predpisu na vyvažovanie plynu v prepravných sieťach

Smernice Európskeho parlamentu a Rady

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/72/ES z 13. júla 2009 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou, ktorou sa zrušuje smernica 2003/54/ES

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/73/ES z 13. júla 2009 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom, ktorou sa zrušuje smernica 2003/55/ES

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/28/ES z 23. apríla 2009 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov energie a o zmene a doplnení a následnom zrušení smerníc 2001/77/ES a 2003/30/ES

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/27/EÚ z 25. októbra 2012 o energetickej efektívnosti, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 2009/125/ES a 2010/30/EÚ a ktorou sa zrušujú smernice 2004/8/ES a 2006/32/ES v znení smernice Rady 2013/12/EÚ z 13. mája 2013